

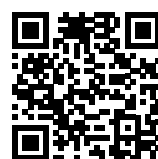

Marineforeningen

TIDSSKRIFTET "UNDER DANNEBROG" - MEDLEMSBLAD FOR DANMARKS MARINEFORENING

SEPTEMBER/OKTOBER 2025 | NR. 5 | 114. ÅRGANG

■ **TEMA: CHALUPPER, TRAVALJER
OG ANDRE SIDEBÅDE**

▲ Søfartsnationen Danmark har over 100 færgeforbindelser. De senere år har den danske færgefart, blandt andet gennem E-ferry projektet, haft fokus på overgang fra traditionelt brændstof til elektrisk drevet færger. Den 15. august 2019 blev el-færgen "Ellen" som den første 100 % eldrevne færge i verden, der erstattede en disselfærge på en regional færgerute, så sat i drift mellem Søby på Ærø og Fynshav på Als. Her skal bemærkes, at de øvrige el-færger på nuværende har dieselgenerator som backup. Søby Værft var den partner i E-ferry projektet, der var ansvarlig for, at el-færgen blev bygget. E-færgen "Ellen" er 59,50 meter lang, 12,80 meter bred og har en dybgang på 2,50 meter. Motoreffekten er på 1500 kW (omkring to gange 1000 hk). Den normale sejl fart er 13 Knob. Færgens kapacitet er 196 passagerer og tre besætningsmedlemmer (sommer) og 147 passagerer og tre besætningsmedlemmer (vinter). 31 personbiler eller f.eks. fire lastvogne/busser på 18,5 m og otte personbiler.

(Kilde: Sitet Søby Værft. Foto: Jens Weiss)

Mange tak for jeres løbende støtte og opbakning

Af: Jakob Ellemann-Jensen. Formand Den danske Ukrainekomité

Danmarks Marineforening har gennem jeres medlemmer og lokalafdelinger løbende støttet op om Den danske Ukrainekomité. Som formand for komiteen vil jeg gerne sige jer stor tak for den støtte. Den er vigtig, og den er ulykkeligvis fortsat nødvendig.

Den danske Ukrainekomité blev stiftet kort efter Ruslands seneste angreb på Ukraine den 24. februar 2022. Formålet var og er klart: Vi samler penge ind, der skal bruges til våben i den ukrainske forsvarskamp mod vores fælles fjende. Fra starten var formålet kontroversielt. Mange vil gerne hjælpe, men har det bedre med at give humanitær hjælp end våbenhjælp. Men når man spurgte og spørger ukrainerne, hvad de har brug for mere end noget andet, så er svaret lige så entydigt, som det er trist: flere våben.

Jeg foragter vold. Jeg afskyr brugen af militær magt. Men jeg er også smertelig bevidst om, at ingen nogensinde har vundet en krig ved at have flest tæpper eller de bedste hjelme. Jeg ville ønske, at vi levede i en verden, hvor alle respekterede hinandens ret til at leve i fred. Sådan er det ikke, og derfor støtter vi ukrainerne i kampen mod den fjende, som før eller siden står på vores dørttrin, hvis ikke andre besejrer den.

Truslen går ikke væk, hvis vi blander os udenom, som nogen mener, man skal. Neutralitet findes ikke. Ikke at tage stilling er også at tage stilling. Der findes ingen neutralitet mellem skovbranden og brandvæsenet – hvis du ikke hjælper brandvæsenet, så hjælper du skovbranden. Sådan er det også med Ukraine. Hjælper vi ikke dem, så hjælper vi Putin. Det er derfor, vi skal lære vores børn enten at slås eller at tale russisk. Jeg synes ikke, det er et vanskeligt valg.

Derfor fortsætter vi i Den danske Ukrainekomité med at samle penge ind til våben til de tapre mænd og kvinder, der kæmper mod vores fælles hensynsløse og brutale fjende. Fordi noget er værd at kæmpe for. Også i Ukraine.

Vi er glade for jeres støtte, og I er også fremover meget velkomne til at støtte enten via Mobile Pay 92 40 84 eller med en månedlig betaling via DDUK.DK.

Slava Ukraini - Ære til Ukraine!

TEL. & FAX 33 12 82 53
POSTGIRO NR.: 102-3071
D. B. 3001.3015-127201
E-MAIL: MWM@MWMORCH.DK

KONGELIG HOFLEVERANDØR

M. W. Mørch & Søn's Eftf. Ap.S.

LEVERANDØR TIL ORDENSKAPITLET
GRUNDLAGT 1830

DANSKE OG UDENLANDSKE
ORDENSBÅND
MINIATUREORDENER OG MEDALJER
BÅNDSPÆNDER TIL UNIFORMER

FREDERIKSBORGVEJ 199
2400 KØBENHAVN NV
CVR. NR.: 89 69 70 18
WWW.ORDENSBÅND.DK

Bakkekonstruktionen i Danmarks Marineforening redder mindre lokalafdelinger fra nedlukning

Antallet af lokalafdelinger i Danmarks Marineforening er medio 2025 på 70. Var gode kræfter og genopfindelse af et tidligere organisationsredskab for lokalafdelinger ikke blevet anvendt, havde dette tal været 68.

I bogen "For Søværn og Søfart – Danmarks Marineforening i 100 år", fremgår det, at etableringen af "bakker" op gennem organisationens landsdækkende udbredelse de første årtier efter 1913, i byer hvor man var for få til at etablere en egentlig fungerende afdeling, havde opereret med begrebet Bakke, svarende til det orlogsbegreb, hvor bakken er den lille gruppe, man spiste sammen med om bord. Bakkekonstruktionen er tilknyttet en lokalafdeling og behøver ingen selvstændig bestyrelse.

Hen over det seneste år har seks mindre lokalafdelinger været omkring beslutningen om eventuelt at lukke. Ifølge meldingerne fra disse afdelinger er den primære årsag, at det efter mange forsøg har været umuligt

at sætte en funktionsdygtig bestyrelse. Heldigvis stod et velfungerende distriktssamarbejde i vejen for to af disse lukninger.

Selv om det de senere år er lykkedes nogle ildsjæle at genetablere tre lukkede lokalafdelinger, er det en tung og omfangsrig opgave. Når først vi er lukket i en lokalitet, er det svært igen at få plantet Dannebrog med Marineforeningens emblem på stedet.

På den baggrund skal det fra denne plads lyde en markant opfordring til, at de heldigvis få lokalafdelinger, der måtte være i bekneb omkring den fremtidige drift, tager en snak med kollegaerne i deres distrikt, så vi kan beholde de nuværende 70 lokalafdelinger på landkortet.

Morten

Læserskaren for Marineforeningen Tidsskriftet "Under Dannebrog" er forhenværende og nuværende personel ved Søværnet og Marinehjemmehæret samt søfartsrelaterede brancher og interessegrupper. MTUD udkommer seks gange årligt i et printoplæg pr. udgave på 8.200 eksemplarer samt som e-magasin på sitet marineforeningen.dk. Der er anslået 30.000 læsere/brugere pr. udgave.

Danmarks Marineforening

Foreningens formål er at styrke nationens interesse for søværnet og søfarten, samt at vedligeholde forbindelsen og kammeratskabsfølelsen mellem personer, der er eller har været tjenstgørende under Orlogsflaget, ansat til søs eller nærer særlig interesse for det maritime miljø.

Marineforeningen

Landskontoret kan kontaktes via mail:
landskontoret@marineforeningen.dk
Hjemmesiden: www.marineforeningen.dk

Landsformand

Steen Engstrøm
Tlf. 22 32 26 43
lf@marineforeningen.dk

Landsnæstformand

Søren Konradsen
Inf@marineforeningen.dk

Landskasserer

Henning Madsen
lk@marineforeningen.dk

Landssekretær

Pia Skarritsø
ls@marineforeningen.dk

Skytteudvalgsformand

Pierre Jensen
skytteudvalg@marineforeningen.dk

Under Dannebrog

ISSN: 0902-8307
Udkommer februar, april, juni, august, oktober, december.
Redaktør Ansvarshavende
Leif Mortensen
Sønæshave 23, 8800 Viborg
MK-Medier Viborg
Tlf. 2192 3055
lm@mkmedier.dk
eller red@marineforeningen.dk

Samtlige tekster uden byline er skrevet af redaktør Leif Mortensen

Redaktionen forbeholder sig ret til at forkorte debatindlæg, før de offentliggøres. Med henvisning til Pressenævnets regler for god presseskik forbeholder redaktionen sig desuden ret til at afvise indlæg, der af redaktionen opfattes som skadelige, ærekrænkende eller som kan virke agtelsesforringende. Det gælder også debatindlæg, der risikerer at skade Danmarks Marineforenings ry og omdømme i offentligheden.

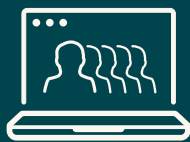

Er **GF Forsvaret** et godt valg for dig?

Medlemsfordele i GF - uden at du skal betale ekstra

Læge 365:
Online læge
hver dag året rundt

Digital chikane:
Giver dig tryghed
på nettet

Psykisk krise:
Op til 10 psykolog-
behandlinger

Identitetstyveri:
Hjælp ved stjålet eller
misbrugt identitet

GF Forsvaret er forsikring for dig og din familie, hvis du er medlem af Danmarks Marineforening.

Vi er ejet af vores medlemmer, og det gør faktisk en forskel for dig. Hos os får du mange gode medlemsfordele og forsikringer med overskudsdeling.

Kontakt os, og lad os give dig et tilbud der passer til dine forsikringsbehov.

www.gf-forsvaret.dk

Scan QR koden
og få et forsikringstjek

Vi tilbyder forsikringer via GF Forsikring a/s, som er et dansk forsikringsselskab omfattet af Garantifonden for skadesforsikringsselskaber. Du kan finde betingelserne for vores produkter på www.gfforsikring.dk og i din police.

GF Forsvaret

Hovedvejen 152B · 2600 Glostrup · gf-forsvaret.dk · Tlf. 49 17 01 94

*Overskud
til hinanden*

...Det kinesiske specialfartøj "Su Hai No. 1" er ifølge det norske net-medie iLaks.no, klar til at producere 8.000 ton laks årligt. Opdrætsfartøjet skal operere i Gule Havet. Skibet er 249,8 meter langt, 45 meter bredt, 21,6 meter dybgang, med et vand volumen på 83.000 m³ og et displacement på 130.000 ton. "Su Hai No. 1" kan underbringe 50 besætningsmedlemmer. Over 80% af de laks der spises, i Kina i dag er importeret, mestendels fra Norge. "Su Hai No. 1" er et forsøgsfartøj der skal hjælpe med til at opfylde Kinas planer om at opbygge en stor egenproduktion af laks...

(Foto: Pixabay)

...Vi bragte i juli/august udgaven 2025 på denne plads en - af de fleste historisk interessere ansatte ved Søværnet retvisende historie - om vinstokkene i Kuglegården på Holmen i København. Et minut efter af magasinet kom på gaden i print, modtog redaktionen nedenstående mail fra tidligere historisk konsulent ved Søværnet Hans Christian Bjerg. Han skrev følgende: -Tak for et som sædvanligt smuk og interessant Under Dannebrog. Men jeg må desværre drille dig lidt med hensyn til historien om madeira-vinen, som tilsyneladende er uudryddelig i søværnet- - Hvad man da godt forstår. Men — der er tale om en vandrehistorie, som der ikke kan skaffes kilder til. I Portsmouth, på den engelske flådes hovedbase, har de også en madeira-ranke voksende, og her fortæller de alle besøgende, at fra den plante stammer al den madeira vi drikker i dag, og fortæller en næsten tilsvarende historie om hvordan en stikling fra basen reddede vinen. Jeg har undersøgt sagen ret indgående, men kan ikke finde skygge af bevis for dens rigtighed, Citat slut. Nærværende redaktør har som sø-

farende anduvet Funchal Madeira flere gange. Madeiraerne er flinke folk. Men måske har de under besøget af den danske diplomat forvekslet Royal Navy Storbritannien med Den Kongelige Danske Marine...

(Foto: Byggeselskabet Mogens de Linde)

...Som det fremgår i denne udgaves tema, har en gruppe maritimhistoriske personer i Randers stiftet laudet "Den Blå Chalup". Omdrejningspunktet er den 15 meter lange chalup "Den Blå Chalup", der med tilladelse fra Kongehuset og Nationalmuseet er overtaget med henblik på en fremtidig tilværelse i Randers Havn. Efter et par måneders levetid, kaldte styregruppen den 19. august 2025 til infolaugsforsamling i Randers Marineforenings stue i Marinehuset. Styregruppen på fem personer er siden starten vokset til rundt 50 medlemmer. Selv om renovering og oprettelse af diverse museale faciliteter omkring "Den Blå Chalup" forventes at komme op i en prisoverslag på godt 20 mio. kr. var der under mødet, ingen der rystede på hånden. Så om føje tid får kommunens borgere og tilrejsende turister mulighed for at se den smukke chalup på Randers Fjord. Enten med tomastet sejlføring, eller med fremdrift af 18 sæt fem meter lange årer betjent af 18 dertil uddannede travajeroer...

...Fregatten Peder Skrams Venner har for anden gang generøst tilbudt de 70 lokalafdelinger i Danmarks Marineforening et gratis foredrag, hvor emnet er en rejse i tiden fra først i 1700-tallet, hvor Flåden havde til huse ved havnen i den centrale del af København, og hvor man da påbegyndte udflytningen af alle Flådens aktiviteter til nogle "Holme", der lå ud for byen. Beretningen slutter ved afslutningen af "Den Kolde Krig"...

...SENESTE: Som det fortælles ovenstående, har en hærdet gruppe randersfolk med mere eller mindre maritim indsigt dannet en aktionsgruppe kaldet Lauget Den Blå Chalup. Planen er som beskrevet i temaet, at den tidligere kongechalup med zarussisk baggrund om føje år skal indgå som et maritim historisk tilbud i Randers. Selv om "Den Blå Chalup" intet har med Randers at annamme, er aktionsgruppen ikke i tvivl om, at når de har hittet i omegnen af 20. mio. kr. og samtidig fået nogle håndfulde frivillige til at uddanne sig som hårdtarbejdende chaluproer vil projektet være med til at fremme turismeudviklingen i Randers Kommune...

(Foto: Lars Gjøttermann)

Søområdet, Lyngby og Baadfarten

Ifølge navigatør, udgiver, forfatter og amatørhistoriker Pelle Ørsted er der på nuværende en par håndfulde bådarter i Danmark. Definitionen på en bådart er, at det er mindre overdækkede enheder med en bruttotonnage på omkring 6 til 10 ton, der udelukkende besejler danske indlandssøer. Ud over de relativ kendte bådarter på Silkeborg søerne er området nord for Danmarks hovedstad hjemsted for en række af for de fleste ukendte af slagsen.

Det med det ukendte besluttede Pelle Ørsted for nogle år siden via en bogudgivelse at gøre noget ved. I det forløb har han i april 2025 søsat 3. udgave af bogen Søområdet, Lyngby og Baadfarten.

Hen over 116 sider kommer forfatteren fuldbefaren gennem områdets søer, kanaler og vandhullers betydning for udviklingen af området, der i dag blandt andet omfatter Nationalparken Kongers Nordsjælland. Gennem er omfattende

research fortæller og illustrere han historikken om de enkelte bådarter. Et område han altid har været fascineret af og som fik sin første kulmination da han i 1978 med et nyligt erhvervede styrmandsbevis i lommen og under fortsat studie til skibsfører på Københavns Navigationsskole sejlede sin første tur ved roret om bord på "Prins Christian" med efterfølgende stempel af den gamle skipper Andersen: "Han kan godt sejle". Siden har forfatteren, først som når han havde ferie afløser, nu som fast kaptein, haft tilknytning til rederiet Baadfarten.

Selv om bogen Søområdet, Lyngby og Baadfarten i sagens natur er lokalhistorie, er historikken og vinklen så omfattende, at den fra denne plads kan anbefales for alle der har en turist- og maritimhistorisk interesse i blodet.

SØOMRÅDET, LYNGBY OG BAADFARTEN.

Forfatter og udgiver: Pelle Ørsted

Kilder; Bådarten på Furesøen og tilstødende

SØOMRÅDET, LYNGBY OG BAADFARTEN

vande af Frederik Frederichsen og P. Thomassen. Grevinden af Bagsværd og Aldershviles historie af Charles Haugbøll. Tusculum af Anne Reimer. Baadfarten af Jeppe Tønsberg. 100 år langs Mølleåen af Ole-Chr. M. Plum. Nordbanen af John Poulsen samt diverse info fra Internettet. Format: 210mm bred x 295mm høj Sider: 112 + omslag. Tryk: Lasertryk Oplag: 500 ex. dansk. 100 ex. engelsk. Kan købes via: Mail: pelleorsted@gmail.com Tlf. 40623244 Pris: kr. 150,00 + forsendelse.

PERSONALIA

MARTEC Skagen leverede ultimo juni 2025 en række navigatører med nye eksamensbeviser i hånden til skibsfarten. Ifølge skolen var der tale om et rekordantal nye dimittender. I alt 65 fordelt med: 7 skibsfører, 9 sætteskipper, 4 fiskeskipper af 1. grad, 31 kystskippere og 14 fiskeskipper af 3. grad. (Foto: MARTEC Skagen)

Ved en ceremoni på Holmen i København den 29. juni 2025 modtog kommandør René Fuglsig, chef for Søværnets Officersskole, og oberst Thor Hilton, chef for Hærens officersskole, den franske Médaille de la Défense Nationale. Medaljen blev overrakt af Frankrigs forsvarsattaché i Danmark, oberst Bruno Costanzo, som anerkendelse af den særlige danske indsats i det bilaterale forsvarssamarbejde.

Viceforsvarschef og chef for Forsvarsstaben i Forsvarskommandoen Generaløjtnant (Hæren) Kenneth Pedersen er pr. 1. august 2025 ansat som direktør for Beredskabsstyrelsen.

Brigadegeneral (Hæren) Poul Ebstrup er pr. 1. august 2025 udnævnt til chef for Specialoperationskommandoen. I forbindelse med tiltrædelsen er Poul Ebstrup udnævnt til generalmajor.

*Marstal Navigationsskole
sendte ultimo juli 2025 syv
hold elever ud på det maritime
arbejdsmarked. Det var
2 hold maritim student HF,
1 hold færge navigatører,
2 hold kystskippere,
1 hold sætteskippere
og 1 hold skibsførere.*

Færgenavigatør – maritim uddannelse for personer med såvel søfarts som landbaserede grunduddannelser

▲ De nyuddannede færgenavigatører anno 2025 har alle en fortid fra landbaserede job. (Foto: Marstal Navigationsskole)

Den udviklingsparate ledelse på Marstal Navigationsskole startede ultimo 2023 et unikt uddannelsesprojekt, der gav personer uden nogen som helst maritim baggrund mulighed for inden for tretten måneder at stå som navigatør på danske småfærger under 500 bruttotons.

Ifølge skolen har uddannelsen nu fundet sin faste form. Kommunikationsansvarlig Kristian Myrhøj Johannesen oplyser, at afgangseleverne årgang 2025 er det tredje hold, der sendes tilbage til deres respektive færger med de nye sønæringsbeviser som færgenavigatør i lommen.

SMÅ- OG GENVEJSFÆRGER MANGLER ARBEJDSKRAFT

Et tjek på skolens hjemmeside/site viser, at Marstal Navigationsskole nu kan hjælpe alle de færgeselskaber, der mangler arbejdskraft. Således er hold 2025/2026 optaget medio maj 2025.

Fakta:

OM UDDANNELSEN

- Uddannelsen er målrettet de små lokale færger, ø-færger og genvejsfærger på under 500 bruttoton i hele Danmark. På uddannelsen til færgenavigatør lærer eleven sømandskab, sikkerhed, navigation og el-drift. Desuden får de viden om kommunikation, service og turisme.
- Uddannelsen giver sønæringsbevis som færgenavigatør.
- Uddannelsen er delt op med studier på Marstal Navigationsskole og praktiktid på en færgе.

PRAKTIKTID:

- Eleverne får adgang til en elektronisk uddannelsesbog fra Marstal Navigationsskole, som de skal følge. Den sikrer, at eleven kommer igennem alt relevant arbejde, mens de er i praktik på færgen.
- I praktiktiden om bord på færgen lærer eleverne arbejdsgange og procedure, der vedrører alle aspekter af arbejdet på en færgе.
- En kvalificeret navigatør udpeges som vejleder gennem praktiktiden.

VIP Øresundstogt med skoleskibet "Georg Stage"

Kilde: Per Vilstrup, afdelingsformand for Københavns Marineforening og landsbestyrelsesmedlem i Danmarks Marineforening

Ledelsen af Stiftelsen Georg Stages Minde, der driver skoleskibet "Georg Stage", gør løbende en stor indsats for at synliggøre skibets og elevernes relevans i forhold til hele den danske maritime interessesfære. På den baggrund var der ultimo juli arrangeret en særlig VIP-sejlad på Øresund med en række nøgleaktører fra branchen, heriblandt Danmarks Marineforening repræsenteret ved Per Vilstrup efter forfald fra landsformand Steen Engstrøm.

Ifølge Per Vilstrup deltog en bred vifte af repræsentanter fra Søværnet, maritime erhvervsorganisationer, politikere, samarbejdspartnere, tidligere elever og støtter af Stiftelsen Georg Stages Minde. - Der var ligeledes deltagelse fra flere rederier og rekrutteringsvirksomheder, som er en del af det netværk, der står klar til at tage imod eleverne fra "Georg Stage", når de er færdige med deres uddannelse som ubefarne skibsassistenters, eller når de søger videre som aspirerende styrmænd og maskinmestre. Her er skoleskibet ikke blot et sejrende klasselokale, men også et vigtigt bindeled mellem unge mennesker og erhvervslivets muligheder til søs, siger Per Vilstrup, der også er af den formening, at arrangementer som VIP turen om bord på skoleskibet giver Danmarks Marineforening mulighed for at vise organisationens opbakning til skoleskibene. - Vi får også lejlighed til at skabe nye forbindelser og samarbejder, som kan være til gavn for både unge søfarende og for Danmarks Marineforening. Gennem dialog med både det offentlige og det private erhvervsliv kan vi være med til at bygge bro mellem tradition og fremtid, mellem foreningsliv og karrierevej.

De mange deltagere på dagens søgående oplevelse gav især repræsentanten fra Danmarks Marineforening en påmindelse om, hvor vigtigt det er at værne om den danske maritime kultur, og samtidig støtte dem, der skal bære arven videre. - Vi i Danmarks Marineforening står klar til at løfte den opgave, både som kulturformidlere, traditionsbærere og som aktive deltagere i uddannelsen af fremtidens søfolk, siger Per Vilstrup.

▲ Eleverne på skoleskibet "Georg Stage" er efterhånden "Half and Half" drenge og piger.

▲ Personer med planer om en dæskarriere i handelsflåden skal, inden de senere har mulighed for at mønstre om bord på eksempelvis det italienske krydstogtskib "AIDAnova", først en tur på uddannelsesstogt på eksempelvis skoleskibet "Georg Stage". "AIDAnova" har et displacement på 87.306 ton mod "Georg Stage" s 545 ton. Blot for at sætte de søgående karrieremuligheder i fokus. Det markante kontrastfoto er taget ud for den nye krydstogtskaj i Nordhavnen København. (Foto: Ingegerd Børke Betz)

JENS INGEMANN

PER JETTING

HENRIK BOSERUP

MUSEET SKIBENE PÅ HOLMEN SØGER FRIVILLIGE

DIN TID, DIN INDSATS - VORES FÆLLESKAB

Museet Skibene på Holmen er Danmarks ældste koldkrigsmuseum, beliggende på det historiske Nyholm, lige overfor Toldboden i Københavns Havn

På museet kan du opleve fregatten PEDER SKRAM, torpedomissilbåden SEHESTED, ubåden SÆLEN og den ikoniske Mastekran..

Du vil møde **passionerede frivillige**, der guider dig ind i "virkelighedens verden" fra dengang, morfar var ung. Hør spændende fortællinger og oplev historien komme til live, når du lærer om, hvordan søfolkene sov i små rum, spiste sammen i ubåden, og hvordan kaptajnens lukaf så ud. Se også, hvordan kokkene lavede mad i enorme gryder til hele besætningen på 209 mand.

Alle vores guider, rundvisere og dem, der vedligeholder skibene, er frivillige – og vi vil meget gerne have flere kolleger!

Vi er mere end 100 frivillige, der løser mange forskellige opgaver. Som en del af holdet får du spændende oplevelser, mulighed for at høre historier fra dem, der sejlede med skibene, og glæden ved at videreformidle disse fortællinger.

Udover guider og rundvisere har vi også et vedligeholdelsesteam samt et hold frivillige, der tager sig af private selskaber uden for vores officielle åbningstider.

Har du lyst til at blive frivillig?

Eller vil du høre mere? Så kontakt vores frivilligkoordinator Finn Larsen på 4294 9352 eller på frivillig@skibenepaaholmen.dk

Det flydende Koldkrigsmuseum
SKIBENE PÅ HOLMEN

Elefanten 2 | DK-1439 København K
+45 32 57 13 16 | info@pederskram.dk

www.skibenepaaholmen.dk

Fusion mellem to Hjemmeværnsflotiller

Kilde: Henrik E. Elborough, kaptajnløjtnant, informationsrådgiver, Marinehjemmeværnet.

For at optimere de operative kapaciteter, med brug af færre nøglepersoner til at administrere enheden, har Hjemmeværnsflotillerne 367 Dragør og 369 Holmen pr. 1. august 2025 valgt en fusion under navnet Hjemmeværnsflotille 370 Øresund. De to 900-klasse fartøjer MHV 907 HVIDSTEN og MHV 911 BOPA indgår i den nyoprettede flotille og stadig med hver sin besætning.

I forbindelse med det administrative tiltag siger chefen for Marinehjemmeværnet, kommandør Henrik Holck Rasmussen: - Sammenlægninger har oftest været politisk besluttet, men denne sammenlægning er groet op fra de frivillige i flotillerne, og det er et godt udgangspunkt.

Ifølge Henrik E. Elborough mener chefen for den nye flotille kaptajnløjtnant Jens Warnock,

▲ MHV 907 HVIDSTEN (lags kaj længst væk) og MHV 911 BOPA udgør nu Hjemmeværnsflotille 370 Øresund. (Foto: Marinehjemmeværnet)

at sammenlægningen giver en voldsom lettelse i alle de administrative opgaver og udfordringer.

Sammen med en række besætningskollegaer er løjtnant Christine Brandborg glad for sam-

menlægningen. Hun påpeger dog, at sådanne ofte skaber røre, men at det i dette tilfælde gør flotillen mere robust og at der allerede ved sammenlægningen var et godt samarbejde på tværs af besætningerne.

Patruljefartøjerne MUNIN og HUGIN bytter plads

Kilde og foto: Forsvarskommandoen.

De to patruljefartøjer HUGIN og MUNIN, som tilsammen udgør Forsvarets skibsbidrag til Frontex i Middelhavet, har byttet plads. MUNIN har afløst HUGIN idet sidstnævnte er kommet tilbage til Danmark, mens søsterskibet er indsat i Middelhavet.

Forlægningen fra Danmark til Valletta på Malta og vise versa foregik om bord på DFDS enheden Ro-Ro fragtskibet "Botnia Seaways". Patruljefartøjerne er Forsvarets bidrag til Frontex, der har base på den italienske ø Lampedusa.

Det er Søværnets 3. Eskadre, der bemander patruljefartøjerne. Rigspolitiet, der har den overordnede myndighedsopgave, har to medarbejdere om bord ad gangen. Ud over patruljefartøjerne og deres besætninger bidrager Forsvaret også med andet materiel og støtter politiet med kapaciteter og personel til opgaver i Frontex regi.

▲ MUNIN løftes fra "Botnia Seaways" ned på kajen i Valletta.

Som omtalt i nærværende tidsskrift marts/april 2025 er de to nye patruljefartøjer indsat i tjenesten i januar i år. De afløste de hidtidige fartøjer "Stella Polaris" og "Vikar".

FRONTEX ER DET EUROPÆISKE AGENTUR FOR GRÆNSE- OG KYSTBEVOGTVNING

Danmark har siden 2019 støttet Frontex hele året med patruljefartøjer inklusive mandskab

fra politiet og Søværnet Bidraget består også af et støtteelement, der støtter patruljebådene logistisk samt koordinerer indsættelsen med politiet og den italienske myndighed Guardia di Finanza. Tid til anden hjælper forsvaret også Frontex med et overvågningskøretøj med radar samt et overvågningsfly eller helikopter. Indsatsen er en del af overvågningen af Europas ydre grænser.

▲ I dagen 15. til 18. august 2025 fik Fredericia ret overraskende besøg af seks enheder fra Søværnet. Besøget skete i forbindelse med flådeøvelsen SQUADEX hvor enhederne blandt meget andet øver samarbejde enhederne imellem. De sømilitære gæster i Fredericia havn var fregatterne IVER HUITFELDT, ABSALON og ESBERN SNARE samt dykkerskibet SØLØVEN og stations- og bugserbådene ARVAK og ALSIN. Overraskelsen til trods blev fartøjerne modtaget med musik af det lokale Postorkester, salut (dansk løsen) af Kanonlauget samt flag fra såvel Fredericia Marineforening som Fredericia Kommune. (Kilde og foto: Danmarks Marineforenings landskasserer, orlogskaptajn (p) Henning Madsen)

◀ Der findes ifølge Danmarks Statistik ikke statistisk materiale der fortæller, hvor mange skibsrelaterede laug der findes i Danmark. Men fakta er, at denne foreningskonstruktion findes i mængder i den maritime sfære rundt i landet. Således også i Skive hvor foreningen Skive Træskibslaug efter et fejlslagent restaureringsprojekt på Skive Produktionsskole for år tilbage overtog "Marienlyst", der er en 1/1 replika af en toldkrydsjagt fra 1890 bygget i Odense. Skibet bruges nu til kultursejladser og ture rundt i Limfjorden med foreninger og skolebørn. Her blandet elever fra FGU skolen, der har skoler i Holstebro, Lemvig, Skive og Struer. – I forbindelse med Kultur mødet Mors blev "Marienlyst" lastet med æbler og honning fra æblebyen Rødding i Salling. Efterfølgende blev lasten som en del af kultureventen solgt over kajen i Nykøbing Mors havn til de af mødets 37.000 gæsterne der anduvede havnen, oplyser Lejf Petersen, der er skipper på "Marienlyst" og afdelingsformand i Morsø Marineforening. (Foto: Lejf Petersen)

Gør brug af Søværnets Tamburkorps

Ifølge Kaare Vagner vil det være en dobbeltløbet markedsføringsindsats for såvel Søværnet som Danmarks Marineforening hvis Danmarks Marineforenings 70 lokalafdelinger, når det er relevant, forsøger at få Søværnets Tamburkorps med på tampen til optræden og koncert i afdelingens lokalområde. Kaare Vagner er medlem af såvel Hørsholm/Rungsted Marineforening som Søværnets Tamburkorps Venner. I forbindelse med Forsvarets stramme budgetter kan det ofte være svært at få positive tilbagemelding fra korpsets daglige leder chefsergent James Jensen. Det har Kaare Vagner en løsning på.

- Kongehuset og forsvaret har naturligvis forrang, men ved henvendelse til Tamburkorpsets chef chefsergent James Jensen Tkp-LD@mil.dk, som er ansvarlig for nødvendig prioritering,

▲ (Foto: Søværnets Tamburkorps Venner.)

er der en mulighed for, at "hyre" Tamburkorpsen til væsentlige lokale begivenheder på betingelse af, at transport og bespisning finansieres af lokalafdelingen.

Det gode hint omkring bookingen af Søværnets Tamburkorps vil formodentlig glæde de lokalafdelingsformænd, der på det seneste har fået afslag på besøg af Søværnets Tamburkorps på grund af budgetmæssige beslutninger.

4. Maj Kollegiet i Marstal runder de 65 år

Kilde: Erik B. Kromann.

Siden start 1800tallet har unge søfarende Ærøboer haft mulighed for at få undervisning i navigation. Underviserne var ældre erfarne skippere. Hen over tiden havde Marstal flere end tre mere eller mindre autoriserede navigationskoler.

Efter 2. Verdenskrig opstod der, som følge af denne udvikling, et voksende behov for logi til de studerende. Flere marstaller blev involveret, og man begyndte at holde udkig efter en egnet bygning i byen. Men snart opstod idéen om at opføre et nybygget kollegium.

LEVENDE MINDESMÆRKER

Efter krigen var der bygget nogle 4. Maj kollegier her til lands med tilskud fra Frihedsfonden. Kollegierne skulle, som levende mindesmærker, bidrage til at minde fremtidige generationer om den offervilje, der var grundlaget for frihedskampen. Men som vi alle ved i dag, var der fra starten ikke den store opmærksomhed på de danske søfolks omfattende indsats for et frit Danmark. Så i starten var Frihedsfonden ikke indstillet på et byggeri på Ærø.

Efter pres fra flere af øens indflydelsesrige personer, der med rette fremførte, at der manglede et større monument over den danske sømands indsats under 2. Verdenskrig, lod Frihedsfondens forretningsudvalg sig efterhånden rive med af de engagerede mennesker, der argumenterede for, at der burde opføres et kollegium netop i Marstal, hvis sømandsbefolkning havde betalt så voldsom en pris for en fri verden.

Enden på debatten og via det økonomiske råderum blev, at den officielle indvielse med præsentation fra søfartens organisationer, fra rederier og de tidligere ambassadører Reventlow Storbritannien og Henrik Kauffmann USA, foregik den 16. september 1960.

- Jubilarårgangene i 2025 var: 1945/80 år – 1950/75 år – 1955/70 år – 1960/65 år – 1975/60 år – 1985/40 år og 2000/25 år.
- Danmarks Marineforening har siden 1914 på vegne af Søværnet ageret vært for eventen.

Jubilarstævne 2025

▲ I alt 150 personer deltog i Søværnets Jubilarstævne 2025 tilrettelagt og afholdt af Danmarks Marineforening. (Foto: Ingegerd Bjørke Betz)

Jubilarstævnet den 31. august 2025 nåede med jubilarer, pokalmodtager med familie, besætningen i Kvindelige Marineres Musikkorps, inviterede gæster samt den semiprofessionelle catering mandskabsstyrke m/k fra Danmarks Marineforenings lokalafdelinger i Brøndby og København op på maksimalgrænsen for personer i Planbygningen, der af sikkerhedsmæssige årsager siger 150.

FREDEN SYNTES IGEN AT VÆRE LANGT VÆK I EUROPA

Jubilarandagten er flere gange håndteret af Frank Bjørn Christensen: Således også i år, hvor det med den på nuværende uregelmæssige politiske topledelse rundt på kloden, gav god mening at sætte ord på den rumlende uro. Til den ende er der få, der har så meget erfaring som Frank Bjørn Christensen, der via en international indsats som blandt andet sømands- og ambassadepræst i Rotterdam, orlogspræst i ubådseskadren samt deltagelse i talrige missioner, herunder Afghanistan, piratbekæmpelse i Det Indiske Ocean, fjernelse af giftgas fra Syrien samt deltager i folkekirkens katastrofeberedskab i ind- og udland, blandt andet i Thailand efter tsunamien, ved hvad han taler om. - Efter at vi har fået genoplivet den kolde krig med Ruslands angreb på Ukraine for over tre år siden, synes freden igen at være langt væk i Europa og resten af verden. Og for yderligere at komplicere sagerne kan vi ikke længere tage det for givet, at vi lever under den amerikanske atomparaply, som den største partner i NATO, USA, siden 2. Verdenskrig har stillet til rådighed for os i Europa. Med en amerikansk præsident på en uberegnelig slingrekurs, hvor

udenrigspolitikken er blevet en lille brik i den indenrigspolitiske kamp om de amerikanske vælgers gunst, og hvor flabethed er blevet gjort til en dyd, der igen grænse kender, og man som bøllen i skolegården mener sig i sin gode ret til at tage, hvad man har lyst, af det der tilhøre andre, det være sig Panama, Canada eller Grønland, lød det fra Frank Bjørn Christensen, der dog hæftede sig ved, at det eneste glædelige i den situation var, at det har afdækket hvor meget de europæiske politikere har udnyttet muligheden til at udsulte kontinentets forsvar.

DE NYE SØFOLK SKAL IKKE BARE KUNNE SEJLE ET SKIB

Efter forlægningen fra Mindestenen til Planbygningen bød Danmarks Marineforenings landsformand Steen Engstrøm velkommen og viste via storskærm jubilarerne hvilke nationale og internationale forhold, der var fremherskende i deres indkaldelses år. Herefter bragte kommandørkaptajn Christer Storsveen Søværnets hilsen til jubilarerne. Her gav han en up date på Forsvarets og Søværnets opgaver og nye udvikling i den nuværende ustabile verdenssituation. I forbindelse med informationerne om Søværnets kommende enheder og personeluddannelse gjorde han opmærksom på, at fremtidens orlogsfolk ikke blot skal kunne sejle et fartøj fra A til B med i høj grad også skal udføre en lange række tekniske opgaver af enhver art om bord.

MARINEKONSTABEL MED SCHWEITZ-DANSK STATSBOGERSKAB

Årets modtager af admiral Carstensens mindebæger og diplom var, efter indstilling af Sø-

værnets Center for Maritim Uddannelse og Skibssikkerhed med slutbegrundelsen: *"Ruben er dermed en særdeles kvalificeret kandidat til Admiral Carstensens Mindebæger"* marinekonstabel Ruben Lønborg Brandt-Badaire. En særlig krølle ved tildelingen var, at Rubens forældre havde taget morgenflyveren fra Bern i Schweiz for sammen med Rubens bror, der er militærpolitikorporal af reserven Hæren, og farmoderen at deltage i stævnet. Begge brødre var enige om, at interessen for forsvaret kom fra drengeårene, hvor de begge var spejder med mange flodtogter i Schweiz i erfarenhedsskabet. Ruben Lønborg Brandt-Badaire går i skrivende stund med planer om at tage en bacheloruddannelse (BA), så han kan fortsætte i Søværnet på officersniveau.

ALTID HJÆLP FRA KVINDelige MARINERS MUSIKKORPS BRASSBAND

Med Stig Jes Nielsen som dirigent blev jubilarstævnet af Kvindelige Marineres Musikkorps igen hyldet ind i god musik. Fra trompetfanfare ved mindestenen, marchmusik ned til Planbygningen, indslag under selve stævnet og endelig afsluttende koncert inden stævneafslutning, er korpset en del af forklaringen på jubilarstævnernes fortsatte succes. På den baggrund har Danmarks Marineforening over årene tildelt flere af korpsets medlemmer Danmarks Marineforenings musikertegn. I år således til tre af korpsets musikere.

▲ Danmarks Marineforenings landsformand kommandørkaptajn (p) Steen Engstrøm læser teksten fra Søværnets Center for Maritim Uddannelse og Skibssikkerhed, der begrundet hvorfor marinekonstabel Ruben Lønborg Brandt-Badaire skal have admiral Carstensens mindebæger og diplom anno 2025.

Beretning og optegnelser fra maritim ekspedition i Rusland 2020-2021 før den store russisk-ukrainske krig

Af Thomas Frank

Ekspeditionens første sejlads i stammebåden begyndte den 7. august 2021. Den fulgte 10 floder og var på 1040 sømil. Dette andet uddrag er fra anløbet af Bulgar syd for Kazan. I Bulgar har vi fra året 922 den arabiske geograf Ibn Fadlans vildeste beretning. Den er om hans møde med nordboere i vikingetiden under navnet "rus." I Bulgar krydsede min båd Freja og jeg sporene af rus, Marco O 'Polo og den navnkundige skibsbygger fra Falster Eggert Christoffer Benzon.

DAG 39-41, DEN 14.-16. SEPTEMBER: FREMME VED BULGAR

Da jeg vågner ved flodbredden og pakker mit telt sammen, er det med håbet om, at jeg den dag vil nå Bulgar. Min store bekymring er, at jeg skal krydse Volga, hvor den er næsten 10 kilometer bred og at vejret nu er usædvanlig dårligt. Bølgerne er næsten en meter høje, og jeg vil få dem ind fra siden uanset, hvor meget jeg krydser. Langs den højre bred, som jeg følger, da jeg igen er på vandet, hæver landet sig faretruende op over vandspejlet. Oplevelsen af farene dagene før sidder i kroppen. Jeg må for alt i verden ikke ryge overbord. Jeg nærmer mig det punkt, hvor jeg på kortet kan se, at Bulgar ligger på modsatte bred. Som er de dukket op ud af ingenting, får jeg øje på to ravneligende fugle, der som et ældre ægtepar på indkøb hopper rundt ved bredden. Intuitivt uden en indre samtale tolker jeg det som et tegn til mig. Som er det min krop, der hovedløst bestemmer, styrer jeg uden at tænke videre over det Freja ud i bølgerne. For hvert tag placeres båden rigtigt i bølgerne så mindst muligt vand ryger indenbords. Det går langsomt, og jeg når efter en times tid midten af den mægtige flod. Der er nu ikke nogen vej tilbage. Den måde som bølgerne bevæger sig på, gør at Freja ikke længere kan vendes uden at blive fyldt med vand. Jeg ser mod land. Bul-

▲ Thomas i smult flod-vand inden for Bulgars Gamle vold.

gar synes stadig langt borte. I det fjerne er et fragtskib på vej, hvis bane jeg må undgå. Efter endnu en time, hvor Freja og jeg er blevet kastet fra side til side, bliver bølgerne endeligt mindre. Jeg kan nu ane bredden og silhuetten af det museum, jeg ved ligger der. Fremme ved mit mål og efter mere end to års forberedelser bliver jeg overvældet af glæde. Snart vil Freja med sin passagerer anløbe Bulgar, sandsynligvis som tilsvarende både med nordboere for 1000 år siden. Jeg slipper pagajen med højre hånd og tørrer sved og skidt af ansigtet. Det er ikke til fatte. Båd og åre har nu bragt mig sikkert 1453 kilometer fra havnen Aldeigjuburg, hvor varer og mandskab skiftede fra skibe til både mage til Freja.

Inden jeg den aften i sikkerhed bag Bulgars gamle vold falder i søvn, finder jeg Ibn Fadlans beretning frem og læser i pandelampens lys mine understregede uddrag: "Rus kommer fra deres eget land, fortøjer deres både på Volgas bred og bygger store huse af træ der. I et sådant hus lever mere eller mindre 10 eller 20 personer sammen. Hver af dem har en seng, hvor han sidder og med dem er smukke unge kvinder bestemt til at sælge til handelsfolkene." "Når deres både ankrer op, går hver af dem i land med brød, kød, løg, mælk og mjød og slår sig ned ved en høj træpæl som har et mandeansigt. Rundt om den er små figurer og bag

dem lange pæle, som stikker ned i jorden. Han kommer til det store billede, knæler foran det og siger: O min herre, jeg er kommet fra et land langt borte og har så mange slavepiger til sådan en pris og så mange zobelskin."

Jeg vågner til en symfoni af fugle, der ryster vinger og nusser fjer. Før folk er mødt op for at arbejde på museet, kan jeg helt alene betragte stedet. Den mægtige vold strækker sig i en halvcirkel ind i landet fra bred til bred. Den er mange gange større end den lignende vold ved Hedeby i Danmark. Jeg ser det for mig. Lige her har der engang været det mest eksotiske liv med et kakofonisk spektakel af dyr og mennesker. Fladbundede skibe og stammebåde, der så langt øjet rækker, er trukket op på stranden, genlyden af øksehug og duften af træspåner og røgen fra tjærebrænderiet. Mennesker i alverdens klædedragter, i forskellig højde og drøjde, nogle med kulsorte ansigter andre lysere i huden. Kameler, heste, får og geder, nomadernes karakteristiske jurter, høvdingens enorme stenpalads og moske. Et mylder af mennesker mellem boder og bjælkehuse. Højlydt tale og prutten om prisen fra handlerne i gader og gyder. Hunde som løber mellem folk, skiftevis gøende af hinanden og med snuderne nær jorden på jagt efter et eller andet spiseligt. Den sødlige lugt af hængt kød og en summen af fluer, som den opmærksomme slagter med jævne

mellemrum vifter væk. Duften af krydderier, der har gjort den lange vej og nu farvestrålende lokker folk og nysgerrige børn til. Folk som nede ved anløbspladsen bærer varer til og fra bådene. Belæssede karavaner som ankommer og lige så belæssede rejser afsted og forsvinder som små prikker i horisonten hen over stepperne. Listen over det som handles med her, er lang. Det er ikke kun sværd, der, som geografen Mukaddasi skrev omkring år 975, sendes herfra med karavanerne til handelspladsen Gurganj ved floden Oxus, hvor også Alexander den Store kom forbi. Det er kostelige skind af mår, zobel, ræv og to slags bæver, eger, hermelin, væsel, hare, ged og æsel. Det er voks, bark, fiskelim, fiskeben, rav, træ, honning, hazelnødder, harnisk og spyd, sidst men ikke mindst slaver, som nok handles her, men ofte skal videre til endnu et lag af profit.

Bulgars ry som handelsplads holdt sig langt op i historien. Den Gyldne Horde satte sig på pladsen under den mongolske Djengis Khans fremrykning i 1200-tallet. Og da de venetianske købmænd Nicollo O'Polo og hans bror Maffeo var på jagt efter nye markeder i øst besøgte de Bulgar. Det var da Berke Khan et barnebarn af Djengis Khan sad på magten. Det var sandsynligvis her i Bulgar deres og Marcos skæb-

ne blev beseglet. På grund af ufred, kunne de ikke vende den direkte vej hjem til Venedig. De måtte tage en vej længere mod øst, der førte dem til Bukhara. Her mødte de en udsending fra storkhanen Kublai Kahn, som overtalte dem til at rejse med sig til storkhanen. Med sig hjem fik de buddet om at vende tilbage med 100 præster og noget af den hellige olie fra lampen, som brænder ved Kristi grav. I året 1269 efter 15 år på rejse nåede de Venedig igen. Det var på rejsen tilbage til storkhanen Kublai to år senere Marco Polo begyndte sin spektakulære rejse.

GEMT BAG LÅS OG SLÅ

Akkurat som den kartagiske hærfører Hannibal måtte være venlig overfor de lokale for at kunne bevæge sig over floderne i Frankrig, måtte Djengis Khan bede lokale om hjælp til at krydse floderne her. Det var klogt nok rus mongolerne fik til at stå for færgeriet ved floderne. Som munken William af Rubruck beskrev det syd herfor. "Khanen Batu havde etableret en landsby af rus på den østlige bred, som færgede udsendinge og handelsfolk over i små både. Først førte de os over, dernæst vognene ved at anbringe det ene hjul i en båd og det andet i en anden båd, og binde bådene sammen og ro dem over." En skik som hjemme var kendt

så langt op i tiden som til midten af 1800-tallet, hvor den navnkundige og berømte danske skibsbygmester Eggert Christoffer Benzon bemærkede dem. "Mester" Benzon, som han også blev kaldt, skrev om sit syn på Hasselø til arkæologen Wilhelm Boye. "Beboerne forsyndede dengang hele stiftet med grøntsager, og når de drog til de længere bortliggende byer, måtte de have heste og vogne med. Dem overførte de på den måde, at de snurrede to stammebåde på siden af hinanden."

Museumsinspektøren Andrei har samme dag planlagt en rundvisning for mig på museerne inden for volden. Vi går for os selv side om side i efterårssolen. Ved et af museerne, der med sine fine skodder og blå farve får mig til at tænke på mit første besøg i Aristovo hos mester Napylov, tager en kvindelig museumsvagt venligt imod os. Da vi har set rummene med genstande fra nyere tid, spørger hun, om der er mere vi vil se. "Er der mere at se?" "Ja vi har nogle genstande ude i gården." Hun finder en nøgle og låser op ind til et stort rum. Løftet over gulvet står den fineste velbevarede stammebåd helt mage til Freja. At man her i årtusinder på lange rejser indenlands har benyttet både som Freja er ikke længere kun en sandsynlig hypotese.

CHALUPPER, TRAVALJER OG ANDRE SIDEBÅDE

I forbindelse med et stykke research og efterlysningsarbejde kontaktede Asger Nørlund Christensen, der er søfartshistoriker på Nationalmuseets center for søfart og maritime håndværk, Danmarks Marineforening med følgende anmodning:

"Sidste år modtog vi en 12 års travalje fra Krigsmuseets nu nedlagte jollesamling. Desværre fulgte der ikke nogen information om travaljen med, og på museet havde de bare den antagelse, at den måtte være gammel. Nu forsøger jeg at spore fartøjets historie, og så slog det mig, at Danmarks Marineforenings medlemmer måske kunne hjælpe. Så vidt jeg er orienteret, var der ro øvelser i travaljer i Arresødal lejren og måske også i Auderød lejren og de gamle orlogsmænd kan måske huske noget om de travaljer. Jeg har vedhæftet et par billeder af vores travalje og måske kunne i bringe dem i Marineforeningen Tidsskriftet "Under Dannebrog"(MTUD) og så se, om der er nogen, der reagere. Jeg ved fra research på rigsarkivet, at tyskerne i 1943 tog alt, hvad der var af småfartø-

jer på Holmen, men jeg ved ikke, om det også gjaldt i de to lejre. I hvert fald er det sikkert, at man på Holmen i 1946-47 byggede i hvert fald 5 stk. nye 12 års travaljer/sidefartøjer, så måske er vores travalje en af Dem? Dimensioner: 8,3 meter over stævne og 2,2 meter bred", lød det fra Asger Nørlund Christensen. Det med Danmarks Marineforening og MTUD var godt set af Asger Nørlund Christensen. Få minutter efter mailen ankom til redaktionen, kunne redaktøren kontakte Nationalmuseets søfartshistoriker og fortælle, at Morsø Marineforening havde et eksemplar i afdelingens landdepot. Som det fremgår af vedstående foto, er det travalje nummer 2, der af Danmarks Marineforenings afdeling på Mors hver fjerde år bruges som Fastelavnsskib. Den faglige snak mellem søfartshistorikeren og redaktøren endte med en beslutning om i denne udgave at følge op på temaet "Fra arbejdsbåd til Konkurrencebåd" som vi bragte i nærværende specialtidsskrift oktober 2017.

(Tekster, kilder og foto: Asger Nørlund Christensen, Leif Pedersen, Nationalmuseets center for søfart og maritime håndværk, D.S.I fregatten JYLLAND, Dansk Vestindisk Selskab, Aksel Petersen. Martin Andersen. Det Kongelige Bibliotek. Leif Mortensen, Flemming Vang, Lauget Den Blå Chalup.)

Travalje nr. 17 får nyt liv

Af Asger Nørlund Christensen. Nationalmuseets center for søfart og maritime håndværk

Før havnene blev udvidet og moderniseret i anden halvdel af 1800-tallet, måtte store skibe ankre op udenfor havnebyerne og derefter møjsommeligt slæbes eller varpes ind til kaj. Flådens skibe lå fortøjet i Flådens leje i København og efter at være blevet udrustet til togt, blev de slæbt "uden for bommen" og var derefter officielt overgivet til chefens ansvar. Udenfor toldboden i havnens nordlige ende var havneløbet spærret af en flydespærring -bommen, der tvang skibe til at stoppe op og betale told og havnepenge.

Når orlogsskibe eller store fuldriggede handelsskibe sådan lå opankret på reden udenfor byen, måtte alt transport nødvendigvis foretages med mindre fartøjer. De såkaldte sidefartøjer var beregnet til dette og på orlogsskibene med de store besætninger var der brug for adskillige. I Dansk Marine-Ordbog fra 1839 skriver forfatteren kaptajn C. L. L. Harboe om skibenes både:

"Baad eller, som det til Orlogs kaldes, Fartöi. - Et Linieskib har almindeligt 8 a'10 fartöier, disse ere:

A. Barkassen: Et stærkt bygget Fartöi, som bör kunne bære et af Skibets Sværankere med tilhørende Ankertoug, samt tilstrækkeligt Mandskab til at føre dette Anker ud med. Barkassen udsendes hyppig armeret, hvorfor den bör være indrettet til at kunne føre en Kanon eller Carronade, samt flere Haubitser. Den roes af Aarer, og er almindelig luggertaklet.

B. Travaille-Challoupen. Det største Fartöi, næst Barkassen, men hverken saa bred eller dyb som denne. Længden 30 Fod, Bredden 9 Fod 3 Tommer.

C. Chef-Challoupen: Er noget mindre end Travaille-Challoupen, og bruges kun af Chefen eller til Stads. ... Chef-Challouperne ere fra 23 til 26 Fod lange, og 8 Fod 10 Tommer til 7 Fod 11 Tommer brede.

D. Giggen: Et langt, smalt, letbygget Fartöi, roet med 6 a'8 lange Askeaarer. Den er til Chefens personlige Tjeneste.

▲ Fregatten JYLLANDS agterskib med giggen og de to travaljer.

▲ 8-Året hvalbåd under rotræning ved Auderød lejren i 1968.

▲ Vores travalje bliver hentet i Korsør.

E. Jollen. Af disse haves 4 á 5, paa 16, 18 á 20 Fods Længde, roet med 4, 6, 8 á 10 aarer.

Fartöierne ere placerede saaledes: De sværeste staae i Kulen (hoveddækket i mellem poopdækket agter og bakken foran. red.) enten ved Siden af hverandre, eller de mindre inden de større; de lettere Fartöier hænge i Jollebommen udenbords. 1 á 2 hænge under Hakkebrættet (øverste planke i agterspejlet, red.) og 1 paa hver Side, agtenfor Storrøstet (ansætningspunkt for stormastens sideværts støtewire, vanterne. Red.)

I andre Krigsskibe rette Fartöierne Størrelse og Antal sig efter Skibets Størrelse og Pladsen imellem de Master, hvor de skulle staae. De større Handelsskibe have en Storbaad til at udføre Anker med og til Hjælp ved Ladning og Losning; endvidere en 6 Aarers Challoupe og en 4 Aares jolle. De mindre have kun 2 Baade, ja mange kun én.

Som eksempel på orlogsskibenes mange mindre fartøjer kan nævnes fregatten Jylland, der havde 6 – 7 fartøjer ombord. Chefens gig, der hang over agterspejlet. To travalje-chalupper,

der hang i davider på begge sider af agterskibet. Barkassen, der stod på hoveddækket sammen med chef-chaluppen (til længere ture eller i hårdt vejr) og en jolle.

FORTROLIGHED MED ÅRERNE

Efterhånden som de søgørende skibe blev moderniseret og havnene samtidig udvidet, forsvandt behovet for de mange rofartøjer, da man nu kunne anløbe havnen i stedet for at ligge opankret udenfor. I flådens skibe beholdt man imidlertid de mindre fartøjer, da behovet for landgangssoperationer stadig var aktuelt, men også fordi fartøjstjenesten med håndteringen af fartøjet, roning og den umiddelbare kontakt med vandet øgede de indkaldte værnepligtige matroser fortrolighed med havet. Kaproning var også meget populære, da det gav mandskabet afveksling i den ofte ensformige tjeneste og samtidig fungerede som fysisk træning.

I løbet af det 20. århundrede blev antallet af mindre fartøjer på orlogsskibene yderligere formindsket og ro fartøjer blev henvist til rollen som arbejdsfartøjer ved orlogsværftet og som ro-træningsbåde ved de forskellige flådeafdelinger rundt omkring i landet. Det gælder også Auderød- og Arresø lejrene, der husede søvær-

nets grundskoler og anvendte øvelsesfartøjer, konstrueret som tidligere tiders travaljer eller spidsgattede hvalbåde.

Da glasfiber i løbet af 1960'erne og 1970'erne gjorde sit indtog, ophørte byggeriet af flådens rofartøjer i træ og de gamle, ofte udtjente øvelsesfartøjer blev skænket til velgørende institutioner eller museer. Orlogsmuseet, der blev sammenlagt med Nationalmuseet og nu hører under Krigsmuseet modtog løbende rofartøjer fra søværnet til brug i udstilling og forskning. I forbindelse med genstandsrevision i Krigsmuseets samlinger var det i forhold til museets nye kerneopgaver klart, at samlingen af ro- og sidefartøjer, der var overtaget fra det heden-gangne Orlogsmuseum, ikke længere kunne prioriteres. Derfor gik man i gang med at søge efter foreninger eller institutioner, der kunne overtage drift og vedligehold af disse fartøjer og i den forbindelse blev vi på Nationalmuseets center for søfart og maritime håndværk kontaktet af krigsmuseet. I slutningen af 2022 havde vi to mand ude at se på samlingen, der befandt sig i Korsør og det blev besluttet, at vi ville overtage en 10 – års travalje-chalup, da den syntes at være i nogenlunde stand og ikke krævede meget reparation, før den kunne bruges igen.

UNGHAVN PROJEKTET

Center for søfart og maritime håndværk ligger på havnen i Holbæk, hvor vi har til huse i Nationalmuseets værft. Vores opgave er at forske i, praktisere og formidle den mindre danske søfart og de tilhørende håndværk fra perioden 1850 til 1950 og vi råder i øjeblikket over to sejlene enheder: skonnerten "Bonavista" fra 1914 og galeasen "Anna Møller" fra 1906. Desuden disponerer vi over sluppen "Ruth" fra 1854, havnepram 19 fra 1907 og fyrskeib nr. 17 Gedser rev, der i øjeblikket er uddepone-ret til Helsingør kommune. Desuden ejer Nationalmuseet også skonnerten "Fulton", der siden 1973 har været udlånt til Fulton projektet. Umiddelbart hører en orlogstravalje derfor ikke til vores emnekreds, men til vores ungdomsar-bejde er sådan et fartøj ideelt.

Unghavn projektet startede under restaurering af galeasen "Anna Møller" i 2021. Aktiviteterne på værftet tiltrak en gruppe unge mennesker, der tilsyneladende kunne lide skibshåndværket og ikke mindst de menne-

▲ Skraberne skulle bruges flittigt for at fjerne gammel maling på vores travalje.

sker, der udførte det og de begyndte at hænge ud med vores søfolk og skibstømrer. En pårørende til en kollega arbejdede i Holbæk kommunes ungdomsskole og kunne se, at disse unge ikke var kunder i deres butik og måske havde brug for et aktivitetstilbud /et værested.

Derfor oprettede vi i fællesskab projektet Unghavn, hvor unge imellem 14 og 18 år kan komme hver tirsdag eftermiddag/aften og deltage i håndværksaktiviteter, men også i samvær med interesserede voksne. På et tidspunkt opstod ideen om, at de unge selv skulle bygge et skib og med lidt hjælp fra vores folk, byggede de "Mini Georg Stage", en skala kopi af skoleskibet af samme navn. Kopien er bygget af krydsfinerplader oven på et skelet af forskalingsbrædder og alle deltog i arbejdet. Selv en 14 årig pige, der aldrig har holdt et elektrisk værktøj i hånden, kan faktisk godt finde ud af at følge en blyantsstreg på en krydsfinerplade og skære den ud med en stiksav. Når pladen blev monteret på spanterne, lukkede vores folk hullerne med glasfiber. Vi søsatte "Mini Georg Stage" ved en stor begivenhed og således var dette projekt med til at give de unge troen på, at de faktisk godt kunne lave noget med deres egne hænder, hvilket gav et enormt skub til selvtilliden.

I foråret 2023 ankom vores travalje til værftet i Holbæk og de unge gik i gang med at skrabe gammel maling af, ligesom vores skibstømrer udskiftede et par fyrretræsplanker i bunden. Herefter kunne vi søsatte travaljen og begynde at rotræne med de unge.

MANGLEDE OPLYSNINGER

Ved alle vores fartøjer opsætter vi en informationstavle med data om fartøjet og lidt historie. I forbindelse med udarbejdelsen af informationstavlen til vores nye travalje, rendte vi ind i problemer. For hvilken travalje var der egentlig tale om?

De eneste oplysninger vi havde, kom fra krigs-

museet og bortset fra fartøjets dimensioner, var der meget lidt at hente: - Længde: 8,36 meter (26, 6 fod). Bredde: 2,2 meter (7 fod). Denne klinkbyggede 27- fods slup med fem tofter og messingbeslag er formodentlig det ældste daglige brugsfartøj, vi har. Det gråmalede fartøj har skvætbord og beslag til rigning. Det er nok fra før år 1900 og kan have været brugt som chalup til et af flådens panserskibe. Typen blev omkring 1900 afløst af dampchalupper.

Krigsmuseets registrant formodede, at travaljen havde været brugt på et af flådens skibe, men det var nemt at konstatere, at der i bunden af fartøjet ikke var de sædvanlige kraftige jernbeslag til ophængning i dækket på skibet. Der var heller ikke nogen angivelse af, hvorfra og hvornår travaljen var tilgået museet, hvilket for øvrigt ofte sker i ældre sager.

For at få hjælp og inspiration til at afsløre vores travaljes hemmeligheder besøgte vi værkstedsfællesskabet Hal 16 i en af de gamle værftshaller fra Helsingør skibsværft. Krigsmuseet havde også doneret en travalje til Hal 16 og der skulle være tale om den såkaldte "Kongen". Historien er, at det er Frederik 9.s såkaldte rejsechalup, hvilket siden er blevet bekræftet, ikke bare dokumentarisk, men også fordi der er tydeligt spor efter de to kongekroner, der har prydet stævnen.

I Helsingør fortalte skibsarkitekt Bernt Kure, der var manden bag restaureringen af fregatten JYLLAND, at "Kongen" var noget ganske særligt, da den var bygget udelukkende af elmetræ og var rigt udstyret med smukke bronzebeslag- og åretolde. Desuden havde den nogle detaljer ved tofterne, som han aldrig havde set før. Disse var nemlig fastgjort ved hjælp af et spinkelt knæ, hvis ene arm rakte ned under selve toften. Sådan en detalje pegede på, at "Kongen" er ret gammel og Hal 16 - folkene mente selv, at den var bygget i 1884 og havde hængt på det gamle kongeskib, hjuldamperen DANNEBROG.

Bernt Kure kunne også fortælle, at søværnets rofartøjer havde haft numre og at disse numre

▲ Indføring i protokol for Sejl- og Rofartøjer 1931 – 1962. Også travalje nr. 9 blev taget af tyskerne.

normalt var indhugget i styrbord side af toppen af stævnen. Således havde "Kongen" fået nummer seks og var derfor til at finde i søværnets arkivalier på rigsarkivet. Under min søgning efter information om vores egne travalje, fandt jeg således travalje nr. 6 og det viste sig, at den var bygget på orlogsværftet i 1894 og indtil 1923 havde tilhørt krydseren GEISER. Da det gamle kongeskib først blev hugget op i 1931, er det imidlertid ikke umuligt, at travalje nr. 6 blev overført hertil. Hjemme igen blev vores travalje udsat for en minutøs gennemgang og det lykkedes bl.a. at finde dens nummer, ganske rigtigt indhugget i stævntræet i styrbord side. Der var tale om travalje nr. 17 og samtidig afslørede tofternes fastgørelsesmetode, at nr. 17 var langt yngre end "Kongen". Tofterne var fastgjort til siderne med et simpelt jernbeslag, holdt på plads af tre bræddebolte. Desuden var nr. 17 godt nok bygget med elmekøl, stævne og agterspejl, men selve skrogplankerne var af fyrretræ. Alt i alt en billigere og simple byggemåde.

KONFISKERET AF DEN TYSKE VÆRNEMAGT

Udstyret med travaljens nummer viste rigsarkivet sig at gemme på vores travaljes historie. Ved at gennemgå protokollerne for søværnets fartøjer- og både blev det klart, at langt de fleste side- og rofartøjer var blevet konfiskeret af den tyske værnemagt i 1943. Dog lod det til, at "Kongen" var sluppet helskindet igennem krigen, formodentligt fordi den på det tidspunkt var kongens egen chalup. Ellers lod det til, at søværnet i 1945 faktisk ikke lå inde med ret meget andet end et par joller og så nogle af de overlevende krigsskibe.

Da søværnet i årene efter krigens afslutning skulle genopbygges, var der altså også brug for passende øvelsesfartøjer til brug ved grundskolerne, så det fremgår af arkivalierne, at der blev bygget nyt. I "Orlogsværftets virksomhed i finansåret 1951/52" fremgår det, at man da havde afsluttet bygningen af fem 8,5 meter ro-

øvelsesfartøjer, to 7 meter motorbåde, to 3,5 meter joller og en 4 meter bådepram. I et andet dokument kan man samtidig læse, at der den 2. august 1951 blev overført to 8,5 meter travaljer til Arresølejren; nemlig nr. 17 og nr. 18. Hermed var søgningen efter vores travalje afsluttet, idet alle disse informationer peger på, at vores travalje er et ret nybygget fartøj med nummeret 17 indhugget i forstævnen og at netop sådan et fartøj i 1951 kom til Arresølejren. Hvornår søværnet herefter har udfaset travaljen, er uvist, men da den var i relativ god stand, da vi overtog den, tyder det på, at den er blevet vedligeholdt indtil for ganske nyligt. Travalje nr. 17 vil i fremtiden indgå som roøvelsesfartøj for vores unge i Unghavn projektet og forhåbentlig inspirere de unge til et liv med hav, sejlads og kammeratskab.

▲ Medlemmer af Unghavn Holbæk på roøvelse i havnen. I baggrunden Nationalmuseets fartøjer.

Zar Alexander 3. af Ruslands gave til Kong Christian IX

Som en krølle på halen i fortællingen om Travalje nr. 17 er her en liden historie om en gruppe travaljeroer fra lauget travaljen BUUR, der hen over året har arbejdet med at få den historiske sidebåd, "Den Blå Chalup" til Randers. "Den Blå Chalup" er et fartøj, der i 1873 blev givet som gave til kong Christian IX af tronfølgeren, den senere Zar Alexander 3. af Rusland.

Chaluppen, der roes af 18 roere med plads til 15 passagerer er i mellemtiden blevet erstattet af motordrevne fartøjer, og er derfor hidtil blevet opbevaret på Nationalmuseets lager. En gruppe travaljeroere fra travaljen BUUR har af Nationalmuseet og Kongehuset fået mulighed for at få fartøjet til Randers, hvor det efter en istandsættelse, vil blive anvendt til roning samt udstillet i samarbejde med Østjyllands Museum. Ifølge laugets oldermænd Flemming Vang

er der, som skrevet, dannet et særskilt laug til projektet med navnet Den Blå Chalup. - Det er et laug bestående af frivillige medlemmer, som vil istandsætte, vedligeholde og ro fartøjet. Lauget er et åbent laug, hvilket vil sige, at alle med interesse for historiske fartøjer vil være velkomne til at melde sig ind. Fartøjet er imponerende i størrelse og udseende. Det er ca. 16m langt og 2,8m bredt og udført i teak, oplyser Flemming Vang.

GEN-SØSÆTTES FORÅRET 2026

"Den Blå Chalup" er via en lokal transportvirksomhed uden beregning fragtet til den østjyske havneby, hvor den opbevares i Randers Sejlkлубs Bådhal. Her vil den blive istandsat med henblik på gen-søsætning i foråret 2026. De på nuværende fem mand i laugsbestyrelsen, Flemming Vang, Lars Brædstrup, Hans Carøe,

▲ Agterspejlet på "Den Blå Chalup" er ifølge Jakob Seerup Museumsinspektør - ph.d., et herligt eksempel på et meget atypisk malet våbenskjold. - Det er helt tydeligt ikke malet i en dansk tradition. Det stemmer også godt overens med at chaluppen er bygget i Sankt Petersborg som gave til det danske kongehus. De har simpelt hen sat den lokale ikonmaler på opgaven.
(Foto: Lauget Den Blå Chalup)

Henrik Bach Nielsen og Thomas Bjørnbak forsøger på sigt at tilvirke et særskilt havneprojekt omkring chaluppen med zarrussiske rødder.

DISTRIKT

STORKØBENHAVN, BORNHOLM & GRØNLAND

Distriktformand: Per Vilstrup

Tlf.: 31 60 67 68, E-mail: skbg@marineforeningen.dk
*Roskilde, Kongens Lyngby, Amager, København,
Brøndby, Godthåb og Bornholm*

DISTRIKT

NORDSJÆLLAND

Distriktformand: Michael Hultén

Tlf.: 20 72 96 20, E-mail: nosj@marineforeningen.dk
*Helsingør, Hørsholm/Rungsted, Gilleleje,
Hundested, Frederikssund og Frederiksværk*

DISTRIKT

VESTSJÆLLAND

Distriktformand: Søren Brusgaard

Tlf.: 21 42 30 14, E-mail: vesj@marineforeningen.dk
*Kalundborg, Nykøbing Sjælland, Slagelse, Holbæk,
Korsør og Skælskør*

DISTRIKT

SYDSJÆLLAND & ØERNE

Distriktformand: Kim-Regin Sustmann

Tlf.: 25 11 13 33, E-mail: ssjo@marineforeningen.dk
*Næstved, Møen, Køge, Vordingborg, Stevns,
Nakskov og Nykøbing Falster*

DISTRIKT

FYN

Distriktformand: Søren Hansen

Tlf.: 22 36 67 66, E-mail: fyno@marineforeningen.dk
*Odense, Bogense, Svendborg, Nyborg, Assens,
Kerteminde, Marstal, Ærøskøbing, Faaborg
og Middelfart*

DISTRIKT

SYD- & SØNDERJYLLAND

Distriktformand: Poul-Arne Hvid Callesen

Tlf.: 23 25 47 35

E-mail: ssjy@marineforeningen.dk

*Esbjerg, Fanø, Ribe, Sønderborg, Fredericia, Kolding,
Haderslev, Aabenraa og Vejle*

DISTRIKT

MIDTJYLLAND

Distriktformand: Britt Abild Andersen

Tlf.: 29 82 80 35, E-mail: mijy@marineforeningen.dk

*Aarhus, Randers, Grenaa, Ebeltøft, Viborg,
Horsens og Samsø*

DISTRIKT

NORDVESTJYLLAND

Distriktformand: Per Toftum Larsen

Tlf.: 40 15 58 93, E-mail: nvjy@marineforeningen.dk

*Skive, Lemvig, Ringkøbing/Hvide Sande,
Hanstholm/Thisted, Glyngøre, Morsø, Thyborøn,
Struer og Løgstør*

DISTRIKT

NORDJYLLAND

Distriktformand: Per Sloth

Tlf.: 29 90 15 14, E-mail: nojy@marineforeningen.dk

*Frederikshavn, Aalborg, Nibe, Skagen, Hals,
Hjørring, Hadsund, Hirtshals og Hobro*

Notesiderne indeholder variable relevante informationer, foto samt permanente siteoplysninger fra afdelingerne. Deadline for siterettelser og informationer er altid den 15. i månederne februar, april, juni, august, oktober og december.

LANDSFORMANDEN

Landsbestyrelsen var ekstraordinært samlet den 17. august 2025 i Aarhus Marineforening. Tak til Aarhus for værtskabet. Formålet var at få søsat de analyser/projekter m.fl., der var afledt af Sendemandsmødet i Frederikshavn, som jeg omtalte i forrige udgave af dette tidsskrift.

Analyse af Landskontorets fremtid:

En del af Landsbestyrelsen skal forestå en vurdering af Landskontorets vedligeholdelsestilstand/-behov, herunder et evt. investeringsbehov (gulve, ydervægge mm.). De vil også se på om en evt. konvertering til ejerbolig forud for et salg vil være et lukrativt alternativ fremfor den nuværende status som erhvervslejlighed. Endelig vil de forsøge at skue ud i fremtiden om behov for et landskontor (placering, størrelse etc.) Er der medlemmer med faglige kompetencer til at vurdere Landskontorets vedligeholdelsestilstand, hører vi gerne fra jer.

Vedtægternes relevans i tiden:

En anden del af Landsbestyrelsen skal foretage en fundamental gennemgang af vedtægterne set i forhold til de enkelte paragrafvers relevans i tiden og, de over tid tilføjede kommentarer samt den stigende brug af Sociale Medier i den daglige kommunikation med bl.a. særlig vægt på eksklusion (§26) – livstidsdommen. Denne gennemgang vil også omfatte en vurdering af, om vores værdigrundlag stadig holder. Ydermere vil de evaluere muligheder og vilkår for Bakke-løsningen.

Landsbestyrelsens organisering og struktur:

En tredje del af Landsbestyrelsen skal vurdere om vi fortsat er rigtigt organiseret til at varetage den overordnede ledelse og om denne så udøves rigtigt, herunder om Landsbestyrelsen har de rette kompetencer og udnytter tidens muligheder for mødevirksomhed godt nok i frivillighedens ånd mht. tid og økonomi. I den sammenhæng vil de også evaluere om Landsbestyrelsens hidtidige tilbud om dialogmøder søndagen efter et Landsbestyrelsesmøde med afdelingerne fortsat er relevant. Endelig vil de undersøge muligheder og konsekvenser for at udlicitere Slopkistens beklædningsudsalg til et privat firma.

Disse tre analyser/projekter har en naturlig indbyrdes afhængighed, der nøje skal koordineres før Landsbestyrelsen kan komme i havn og præsentere et samlet hele for Sendemandsmødet næste år, herunder inddrage afdelingerne i relevant omfang under sejladsen.

Ekstern kommunikation & -strategi:

På mødet drøftede Landsbestyrelsen vores synlighed både på landsplan og ude lokalt set ud fra en betragtning om, vi nåede langt nok ud. Det resulterede i en beslutning om at udarbejde en Strategi for promovning/synliggørelse af Danmarks Marineforening, herunder til både rekrutteringsmæssigt og mere politisk/holdningsmæssig påvirkning af vores omgivelser. Samtidig vil vi se på en udvidet brug af de Sociale Mediers muligheder (fx Facebook & Instagram m.fl.) for at promovere os mere optimalt. Efter en længere debat om Event-løsningen var der tæt på 100% enighed i Landsbestyrelsen om, at det vil være unødvendigt at spørge afdelingerne om noget, som man på forhånd kender svaret på. Det interessante i denne sammenhæng er derimod, hvorfor den overvejende del af afdelingerne ikke bruger Event-løsningen til at synliggøre af deres aktiviteter overfor både omverdenen og Marineforeningens øvrige med-

lemmer? Man kunne jo risikere at få større deltagelse i sine udbudte aktiviteter og måske endda også tiltrække nye medlemmer. Dette spørgsmål fik distriktsformændene faktisk til opgave at sonde på de kommende distriktsmøder.

Der har som omtalt andet steds i denne udgave af Under Dannebrog været et meget velgennemført Jubilæumstævne på Nyholm. Jeg vil blot endnu en gang benytte lejligheden til at takke alle dem, der igen gjorde det muligt at gennemføre dette arrangementet for os alle. Tusind tak.

SKYTTEUDVALGSFORMAND

Skytteudvalgsformand Pierre Jensen har på det seneste modtaget flere spørgsmål gående på hvad en hjemmeskydning er. Svaret er, at hjemmebaneskydningen er en konkurrence skydning, mod de øvrige Skyttelav under Danmarks Marineforening. Man skyder på sin egen hjemmebane, der af navnet. Skydningen afvikles i 2 omgange. Den første i efteråret inden juleferien, og den næste i januar eller i starten af februar. Der skydes 20 skud pr. skydning. Resultaterne indsendes til Skytteudvalget der samler resultaterne. Konkurrencen er både en individuel og en holdkonkurrence. Det samlede resultat for de 4 bedste skytter fra hvert hold udgør holdresultatet. Resultaterne offentliggøres ved Landsskyttestævnet. Der er en præmie til den bedste skytte fra hvert hold og en præmie til det bedste hold.

DISTRIKT NORDVESTJYLLAND

Per Toftum Larsen, distriktsformand i distrikt Nordvestjylland og medlem i Skive Marineforening er nu valgt som jysk repræsentant i Danmarks Marineforenings forretningsudvalg (FU). Han bliver den fjerde jyske FU repræsentant i det 21ende århundrede, der skal løfte arven efter John Oldvej Haderslev, Charley Frank Pedersen Aalborg og Lars Gjøttermann Randers.

AMAGER

amagermarineforening.dk

ASSENS

assens-marineforening.dk.

Lørdag d. 16. august 2025, blev der afholdt fregatskydning i Assens Marineforening. ▶

- Våbentilladelse til salutkanon var på plads og tilladelse til at salutere på Kogehusmolen kl. 08.00 når sidste års fregatkaptajn gik i land fra den lokal Marinehjemmeværns-kutter, var også på plads. Hvad skete så? Den saluteringsansvarlige var ny opereret, og kunne ikke salutere. Hvad er nødplanen nu? Jo vi puster en ballon op og sprænger den, når fregatkaptajnen går i land, lyder det fra afdelingssekretær John Pedersen. Efter de traditionelle fregatskydningsoperationer begav de 30 skytter sig op til Marinehuset for indtagelse af morgenskafning. Noteinformanten oplyser, at der blev skålet for Dronningen. Men den skarpe redaktør tænker, han mener Kongen, der som bekendt tiltrådte den 14. januar 2024.

▲ Afgående fregatkaptajn, afdelingsformand og flagbære i front for kolonnen fra Assens Marineforening på vej til dages fregatskydning den 16. august 2025. (Foto: John Pedersen.)

▲ Gæstetallet i og omkring Esbjerg Marineforenings hus var hen over starten af august voldsomt. (Foto: John Koudal)

▲ Sommerhygge i Fanø Marineforenings have. (Foto: Hans Novrup)

Apropos fregatskydningsoperationer. I Assens er det altid ældste tilstedeværende deltager der afgiver de to første skud. Den første for Kongen og den anden for Kronprinsen. I år tilfaldt opgaven tidligere bestyrelsesmedlem og afdelingsformand, – tidligere distriktsformand og landsbestyrelsesmedlem, – tidligere forretningsudvalgsmedlem og nuværende Æresmedlem i Danmarks Marineforening, Ole Julsrud. På spørgsmålet om de afgive skud regnes med i skyttens resultater er svaret fra Ole Julsrud: - Ja hvis vi rammer.

På den anden side af frokosten kunne Jan Aalbæk-Nielsen, efter skud nummer 372, udnævnes til fregatkaptajn Assens Marineforening anno 2025.

BOGENSØ

bogensømarineforening.dk

BRØNDBY

marineforening.dk

EBELTOFT

marineforeningen-ebeltoft.dk

ESBJERG

marineforeningen-esbjerg.dk

Medlemmerne i Esbjerg Marineforening har svært ved at få armene ned efter arrangementet "Havfriske dage". Eventen strakte sig over to weekender og indeholdt også eventen "Fest på kajen" for medlemmer og ledsagere fra Fanø-, Ribe- og Esbjerg Marineforening. Det fortæller Nils Brandt Petersen, der også oplyser, at besøgstallet var langt højere end forventet. Specielt fredag hvor afdelingens musikalske samarbejdspartner koret Capstan optrådte. - Kræmmermarked og godt vejr hjalp også på antallet af gæster. Turbåden "Martha" af Fanø sejlede fra kajen ved Marinehuset og mange benyttede sig af muligheden for en havnerundfart, lyder det fra noteinformanten.

De fine besøgstal skal også ses i lyset af, at Esbjerg Havn var et af sejleventen The Tall Ships Race 2025 anløbshavne. De mange skibe blev i øvrigt modtaget med salutkanonsskud fra Esbjerg Marineforening. På nuværende arbejder bestyrelsen med planlægning af vinterhalvårets faglige og sociale tiltag.

FANØ

fano-marineforening.dk

Årets grill fest i Fanø Marineforening blev holdt i afdelingens have den 12. juli. - Man kan næsten fristes til at sige, at traditionen tro strålede solen fra en skyfri himmel og temperaturen var som på en god dansk sommerdag, så rammerne for en vellykket dag var sat. 36 medlemmer og ledsagere var mødt op til et perfekt grillparty. Man kunne straks mærke den gode stemning og den gode lugt fra grillerne. Humøret var højt, og snakken gik lysteligt. Der var meget, der skulle snakkes om og grines af. Grillene gjorde sit, og snart kunne man mæske sig i alskens grillspecialiteter. Det blev en rigtig hyggelig eftermiddag og aften, beretter Hans Novrup.

FREDERICIA

fredericiamarineforening.dk

Som skrevet under rubrikken Søværnet og Marinehjemmeværnet mødte Søværnet medio august frem i Fredericia Havn med seks enheder.

Under besøget blev der afholdt en reception på ABSALON. Der var dækket op i hangaren og Fredericia Kommunes byråd med borgmesteren i spidsen var inviteret. Derudover var repræsentanter fra Føringsstøtteregimentet samt bestyrelsen i Fredericia Marineforening også inviteret. Det fortæller Henning Madsen. Fredericia Kommune kvitterede dagen efter med brunch på Rådhuset. Her deltog et større antal fra skibenes besætninger, ligesom Fredericia Marineforenings bestyrelse var inviteret med. Et fint arrangement med flere taler og udveksling af gaver.

Fredericia Marineforening gik også aktiv ind i besøgssevenen. Skibenes besætninger blev inviteret på byvandring i den gamle fæstningsby. Blandt nedslagene var et besøg i fæstningens hovedvagt samt besøg på Det Telegrafhistoriske Museum. Bagefter var besætningerne inviteret på besøg i Marinestuen. - Et større antal fandt vej og blev trakteret med lidt at drikke samt frikadeller og kold kartoffelsalat. Det var en rigtig festlig eftermiddag med glade søfolk. Mange benyttede også muligheden for en gang billard i vores kælder, oplyser Henning Madsen.

Sidste dag i tredøgns besøget bød på musik i byens af Søværnets Tamburkorps. Inden den musikalske opgave blev løst, var der morgenskafning og omklædning til paradetøj i Fredericia Marineforenings velfungerende marinehus.

FREDERIKSHAVN

marinestuen-frederikshavn.dk

FREDERIKSVÆRK

frederiksvaerkmarineforening.dk

FAABORG

faaborgmarineforening.dk

GILLELEJE

gillelejmarineforening.dk

GLYNGØRE

glyngore-marineforening.dk

GRENAA

grenaamarineforening.dk

HADERSLEV

haderslevmarineforening.dk

Selv om Haderslev Marineforening i en kortere periode har været lagt i mølpose, er det stiftelsesdagen den 5. august 1935 de nuværende medlemmer havde fokus på da de den 23. august 2025 inviterede til 90 års reception i Marinehuset. Invitationen sagde godt 100 personer, med borgmester Mads Skau og flere byrådsmedlemmer i front, ja tak til. Inden det kulinariske overflod blev serveret i Marinehuset, havde Haderslev Kommune stillet lokale til rådighed på Rådhuset til den officielle åbning. Efter velkomst af afdelingsformand Harry Madsen benyttede borgmesteren lejligheden til at fremkomme med en rosende omtale, hvor han blandt andet havde fokus på det gode samarbejde mellem Haderslev Marineforening og Haderslev Kommune. - I er altid på plads med en række tiltag når kommunen har besøg af vore to adoptionsskibe fra Søværnet, skolefartøjerne ERTHOLM og ALHOLM. Når vi har havneaktiviteter, kan vi også regne med jer. Så tusinde tak for samarbejdet og for

▲ Stations- og slæbebåden Y344 havde sammen med søsterskibet Y345 ALSIN under flådebesøget i Fredericia, nok at gøre med at skubbe de store fregatenheder rundt i havnebassinet. (Foto: Henning Madsen)

▲ Afdelingsformand Henrik Abild er igen ude i det pulserende persongalleri på kræmmermarkedet i Horsens, for at sætte fokus på de mange fordele der ved et medlemskab af Horsens Marineforening. (Foto: Britt Andersen)

at være en god nabo, lød det blandet andet fra Mads Skau.

Inden gæsterne blev underholdt af den velspillede skolelærer og sanger Bo Vestergaard, gennemgik tidligere afdelingsformand Palle Kok afdelingens historie fra 1935 og op til 2011.

Et perfekt vejr gjorde, at forplejningen kunne foregå såvel ude som inde i marinehusets lokaler. Ifølge det oplyste, var det afdelingens populære støtteforening, der overordnet havde hånd i hank med forplejningsdelen.

HANSTHOLM/THISTED

htmarineforening.dk

HIRTSHALS

hirtshalsmarineforening.dk

HOBRO

hobromarineforening.dk

HOLBÆK

facebook.com/holbaekmarineforening

HORSENS

horsensmarineforening.dk

Horsens Kræmmermarked trækker hvert år mange mennesker ind på dyrskuepladsen i Horsens. Det udnytter Horsens Marineforening til sammen med Danmarks Veteraner Østjylland, Veterancaféen Horsens/ ►

Hedensted og soldaterforeningen Jyske Dragon Regiment Horsens at fortælle om de forsvarspositive organisationer i Danmark og deres lokalafdelinger. Det oplyser Britt Andersen, der også fortæller, at der igen i år var god søgning til de forskellige foreninger. – Vi fik mange gode samtaler med positive nysgerrige personer, der gerne ville høre på, hvad og hvem vi er, og hvad vi står for.

▲ Mogens Jacobsen udpeger modelskibsdetaljer for afdelingsformand Kolding Marineforening Pia Ravn. (Foto: Per Vilstrup)

▲ Afdelingsformand Pia Ravn Kolding Marineforening foreviget med Inspektionsskibet THETIS som baggrundsmotiv. (Foto: Birgit Ravn Thomsen)

▲ To tilfredse elever om bord på "Georg Stage". (Foto: Ingegerd Bjørke Betz)

HUNDESTED

hundested-marineforening.dk

HØRSHOLM/RUNGSTED

mfhr.dk

KOLDING

Koldingmarineforening.dk

Som et godt eksempel på et konstruktivt samarbejde mellem Danmarks Marineforenings 70 lokalafdelinger besøgte Per Vilstrup, der ud over at være afdelingsformand i København Marineforening også er distriktsformand for distrikt Storkøbenhavn, Bornholm og Grønland, i uge 30/2025 kollegaerne i Kolding Marineforening. Formålet var at overdrage sine erfaringer som afdelingsformand til nyvalgte Pia Ravn samt holde et indlæg for den samlede bestyrelsen om brug af de elektroniske SoMe platforme i forbindelse med medlemshvervning.

Ud over denne foreningstekniske opgave fik han i samme moment mulighed for at deltage i et for Kolding Marineforening glædelig begivenhed. – Medlem i Kolding Marineforening modelskibsbygger Mogens Jacobsen har en stor interesse for det maritime håndværk. Ikke kun forankret i havets bølger, men også i det fine, tålmodige arbejde med at genskabe historiens skibe i miniature. Den omfattende samling har Mogens Jacobsen nu testamenteret til Kolding Marineforening. Jeg blev inviteret med ud til Mogens hjem, hvor der blev åbnet op for et skatkammer af søfartshistorie. Blandt de imponerende modeller står den danske fregat JYL-LAND side om side med den svenske krigspragt VASA og den ikoniske SANTA MARIA, som førte Columbus mod Den Nye Verden i 1492. Alle modellerne er bygget helt fra bunden, ikke ud fra færdige byggesæt, men efter originale tegninger og historiske kilder, som Mogens Jacobsen selv har fremskaffet gennem bøger, arkiver og besøg på museer, oplyser Per Vilstrup. Per Vilstrup har selv en teknisk uddannelse, og hæfter sig ved det faktum, at alt er skabt uden brug af moderne teknologi. – I Mogens hjem findes hverken mobiltelefon eller internet, her hersker ro, koncentration og håndens arbejde. "Skibene blev jo ikke bygget med internet i gamle dage," som han med et glimt i øjet bemærker. Den tilgang har givet ham arbejdsro og fordybelse, og resultatet er modeller med en detaljegradsgrad og autenticitet, som er sjældent set, lyder det fra Per Vilstrup. Kolding Marineforening er beærede over at overtage denne samling når Mogens Jacobsen er gået fra borde. – En stor tak til Mogens for hans livsværk og generøse gave til Kolding Marineforening, lyder det fra den nyvalgte afdelingsformand Pia Ravn.

Inspektionsskibet F357 THETIS rundede i weekenden 9. til 10. august 2025 Kolding Havn. Medlemmer fra Kolding Marineforening var i den forbindelse inviteret til rundvisning og frokost om bord på skibet. Søndag var der genbesøg i marinestuen af repræsentanter fra THETIS.

KORSØR

korsoermarineforening.dk

KØBENHAVN

kbh-marineforening.dk

Danmarks Marineforenings stærke repræsentant på Nyholm i København, har ifølge afdelingsformand Per Vittrup haft en forrygende sommer med fest, gensynsglæde og nye begyndelser i afdelingen. – Den 6. juli

markerede vi vores 111-års stiftelsesdag med grillfest. 42 medlemmer mødte op og skabte en varm stemning indendørs. Jeg tog tjansen som grillmester, og København Marineforenings Musikkorps sørgede for den maritime underholdning. Den 10. juli var vi på plads på kajen, da skole-skibet "Georg Stage" vendte hjem til Nyholm efter årets første togt. Med vinden i riggen gled skibet ind i havnen, mens vi tog imod. Vores fotograf fik endda mulighed for at følge indsejlingen fra søsiden i MOB-båden. Allerede den 22. juli var det tid til en ny begyndelse for skibet, da togt 2025-2 blev sat i gang. 63 unge elever mønstrede om bord, klar til at tage deres første skridt ud i det blå Danmark. Mange af os husker følelsen fra dengang, vi selv stod dér: forventningsfulde, lidt nervøse – men klar til at møde livet til søs. Vi glæder os til at følge både besætning og elever gennem rejsen, dele glimt fra deres hverdag og mødes med dem igen i havne landet over. God vind til alle, og skål for fællesskabet, afrunder Per Vilstrup sit noteindlæg.

KØGE

koege-marineforening.dk

I Køge Marineforening gik sommerfesten helt efter planen. Det oplyser Karen Richardt. Sommerfesterne foregår stadig i Solgårdsparken i Strøby Egede, der er indrettet med overdækning til 80 mennesker. - Det var heldigt, for de ca.70 af gruppen, der kunne sidde i tørvej. Vi fik lige en time med regn. Menuen stod på grillbuffet med noget for enhver smag. Drikkevarerne blev afhentet i Marinehuset. Som en selvfølge havde vi lotteri med flotte præmier. Det var en rigtig dejlig dag, siger noteinformanten.

MARSTAL

marstalmarineforening.dk

Marstal Marineforening er stiftet 22. april 1945 og har i de første år ført en omflakkende tilværelse rundt i Marstal. Men i 1988 lykkedes det at erhverve biografbygningen i Strandstræde. Det fortæller afdelingsformand Jens Weiss til mediet Ærø Seniorpost. Omkring huset siger han, at det er en bygning som er opført i 1921 og som stadig udadtil fremstår, som da den blev opført. Det har gennem tiden været skiftende bestyrelseres mening at bevare det særpræg, som huset nu en gang har.

Det har krævet en del vedligehold både ind- og udvendigt og medlemmer har lagt mange mandetimer, når de troligt mødte op. Forskellige fonde og rederier har været flinke til at støtte op omkring ombygning, nye toiletter, kabys og plankegulv i den skrå biografsal. I 2005 blev tårnet og taget omkring renoveret med en vejrhane, formet som et sejlsskib for fulde sejl, på toppen. 1. sal indvendigt fik ved samme lejlighed en overhaling i kontor og de to wc'er. Man benyttede også lejligheden til at få fjernvarme installeret.

Huset fremstår i dag med renoveret facader med ny, næsten vedligeholdsfri klima beklædning og nye vinduer. Indvendigt er marinestuen flot dekoreret med klenodier fra Søværnet, handelsflåden og med lokale donationer af forskellig art. - Huset bruges af de ca. 240 medlemmer som samlingssted og filmaftener, møder og ikke mindst fester. Vi har også en del besøg fra Danmarks Marineforenings øvrige lokalafdelinger. Herudover har vi har to gange om året Navigatørforeningen fra Marstal Navigationsskole til en instruktion af Marstal og vores lokalafdeling. Det har givet Marstal Marineforening et løft i den rigtige retning af aldersgennemsnittet, som nu er faldet til 60,4 år, siger Jens Weiss.

▲ Morsø Garden, anført af flag- og fanebærerne Keld Toft og Vang Pedersen, er her på vej til Kirketorvet i Nykøbing Mors, hvor garden fremførte en flot koncert. Grunden til at der bæres såvel flag fra Marineforeningen som fane fra Sømandsforeningen er, at den nu nedlukkede Sømandsforening ved lukningen blev sammenlagt med Morsø Marineforening. (Foto: Troels Bech Kobbernagel)

▲ Salutkanonerne var i operation to gange under fregatskydning i Nibe Marineforening. Her på pladsen foran marinehuset.

MIDDELFART

middelfartmarineforening.dk

MORSØ

morsmarine.dk

Tretrinseventen i forbindelse med afdelingens 100 års jubilæum den 24. november 2025 er på nuværende et af fokusområderne i bestyrelsesarbejdet. Efter redaktionens deadline er event nummer to afviklet som et gallaarrangement på café Holmen. Som skrevet i juli/august udgaven stod den medio juni på officiel reception i Marinehuset samt den i dagens anledning opstillet festtelt.

MØEN

moensmarineforening.dk

NAKSKOV

nakskov-marineforening.dk

NIBE

nibe-marineforening.dk

Fregatskydningen den 2. august 2025 havde 25 medlemmer og ledsagere fra Nibe- og Aalborg Marineforeninger på plads til en dag med skydning, kammeratskab og traditioner. Dagen startede med mønstring ►

og kanonsalut på Nibe Torve. Fra torvet var der march til Marinehuset, hvor der igen blev afgivet salut, inden afgående fregatkaptajn Lisbeth Christensen foretog inspektion af skytterne.

Inden skydningen blev afdelingsbanjemester Jens F. Poulsen udnævnt til Æresmedlem i Nibe Marineforening. - Dette for hans utrættelige arbejde i og for afdelingen, oplyser Kenneth Kajberg.

Noteinformanten fortæller også, at over halvdelen af målende var nedlagt inden frokostpausen.

Efter frokosten fortsatte skydningen, indtil alle mål var skudt ned, og præmierne kunne uddeles til dagens dygtigste skytter. Fregatkaptajn anno 2025 blev Jette Poulsen. - Dermed kunne endnu en festlig dag i Nibe Marineforenings ånd rundes af med glade deltagere og gode minder, inden især de tilreisende gæster begyndte rejsen hjemad, lyder det fra Kenneth Kajberg.

▲ Fra kranselægningen ved skulpturen Forsavn på Skibsbroen i Nyborg ses fv. Danmarks Marineforenings landsformand Steen Engstrøm, orlogskaptajn Klaus Rehkopff, pensioneret oberstløjtnant Hæren Per Nygaard Olesen, borgmester Kenneth Muhs, og afdelingsformand Nyborg Marineforening Robert Dølling. (Foto: Finn Nielsen)

▲ Fregatkaptajn årgang 2024 Tommy Jørgensen (tv.) overgiver titlen og diverse tilbehør til Anders Engel. (Foto: Flemming Keith Karlsen.)

NYBORG

marineforeningennyborg.dk

Fredag den 6. juni 2025 blev der i Nyborg, afholdt mindehøjtidelighed for landgangen i Normandiet den 6. juni 1944. Højtideligheden foregik på Kongens Skibsbro, ved Forsavn mindesmærket for omkomne søfolk 1939-1945.

Dagens program startede med at paraden blev stillet på torvet. Paraden bestod af Søværnets Tamburkorps, Marinehjemmeværnets fane-kommando, flag fra tilreisende lokalafdelinger af Danmarks Marineforening samt de to lokale Garderforening og Gardehusarforening med fane /standard. Efter opstillingen gik paraden med Søværnets Tamburkorps i front til skulpturen Forsavn på Kongens Skibsbro. Ifølge noteinformanten Finn Nielsen var der her velkomst og tale ved afdelingsformand Nyborg Marineforening Robert Dølling, taler af borgmester Nyborg Kommune Kenneth Muhs, chef Hjemmeværnsskolen Marinestationen Slipshavn orlogskaptajn Klaus Rehkopff samt landsformand Danmarks Marineforening Steen Engstrøm. De fire indlæg havde alle fokus på begivenheder under 2. Verdenskrig 1939-1945 med paralleller til i dag. Eksempelvis refererede Steen Engstrøm kammerherre Eugen Olsens tale i Mindelunden den 4. maj 2025 – her blev der lagt stor vægt på den betydning, krigssejlerne skabte ved deres uegennyttige indsats i Allierede tjeneste, samt betydningen for Danmarks plads i de Allieredes rækker. Citat: *"Derfor må vi i dag – og hver eneste dag – sende et klart budskab: Danmark må aldrig mere stå uforberedt. Aldrig mere må vi tro, at fred kan købes med underkastelse. Aldrig mere må vi stå uden viljen og evnen til at forsvare os selv. Den danske frihedskamp sluttede i 1945, men kampen for at bevare friheden slutter aldrig."*

Ved højtideligheden på Kongens Skibsbro var der i forbindelse med kranselægningerne musik af Søværnets Tamburkorps, korsang af Nyborg Marineforenings Sangkor samt afgivelse af danske løsen ved Nyborg Fæstnings Saluterings Laug. Det smukke arrangement blev afrundet med en let frokost og korunderholdning i marinehuset.

Medlemmerne i Nyborg Marineforening gør i det hele taget meget ud af de lokale og internationale mindedage. Ud over ovenstående deltog de også i mindehøjtideligheden den 29. august for årsdagen for tyskernes brud og angreb på det danske Forsvar og politi i 1943. En aktion der i Nyborg kostede orlogsgast Niels Bøje Olsen livet.

Den Nationale Flagdag den 5. september 2025 blev ligeledes markeret sammen med en række af Nyborg Kommunes øvrige lokalafdelinger fra Forsvarsrelaterede organisationer.

NYKØBING FALSTER

nykfmarineforening.dk

To weekender i streg var bestyrelsen i Nykøbing Falster Marineforening på eventarbejde. Først skulle de håndtere 25 skytter til fregatskydningen. Weekenden aften deltog 35 medlemmer og ledsagere i grillsommerfesten. Ifølge noteinformanten, pressefotograf emeritus nuværende afdelingssekretær i afdelingen Flemming Keith Karlsen, er næste større begivenhed afdelingens 112 års fødselsdagsfest den 21. november 2025.

Fregatkaptajn anno 2025 blev efter 350 skud Anders Engel.

NYKØBING SJÆLLAND

nyksjmarineforening.dk

NÆSTVED

naestvedmarineforening.dk

ODENSE

odense-marineforening.dk

RANDERS

randersmarineforening.dk

Museums- og havnerundfartsskibet "Lillebjørn" var medio august på togt ud i Randes Fjord. Med skibets kapacitet på 12 passagerer og 2 besætningsmedlemmer slog pladsen lige til, så bestyrelsen fra Foreningen til Lillebjørns bevarelse samt bestyrelsen fra Randers Marineforening suppleret med nærværende tidsskrifts redaktør kunne nyde den smukke udsigt via skibets passagersæder.

"Lillebjørn" er bygget i 1930'erne. Siden august 1948 og frem til karrieren startede som turistfartøj blev den af Randers Kommune brugt havneskib i forbindelse med tilsyn af kaj anlæg, udlægning af faskiner og brinksikring, udlægning af bøger samt lysbåd der gelejdede mindre fragtskibe ind gennem Randers Fjord.

Med Torben Bruzen som grillmester arrangerede bestyrelsen den 16. august Regatta middag for 77 medlemmer og ledsagere.

RINGKØBING/HVIDE SANDE

rhs-marineforeningen.dk

Efter 28 år med marinestue i Fiskeriets Hus i Hvide Sande er Ringkøbing/Hvide Sande Marineforening flyttet i lejede lokaler på Rødspættevej 3 i Hvide Sande.

Første marts fik afdelingen nøglen, hvorefter renoveringen af lokalerne gik i gang og alt kram blev hængt op efter en ihærdig indsats af afdelingsbestyrelsen. Det oplyser Jørgen Enevoldsen.

Han fortæller også, at afdelingen siden indvielsen af de nye lokaler, tæt på kajen i Hvide Sande midtby, har oplevet, at flere kommer tilfældigt forbi og kigger ind, når døren står åben. — Vi har på det senest optaget 10 nye medlemmer. Vi glæder os til at tage imod dem til vore arrangementer, samt når der den første lørdag i måneden er åben i stuen fra kl. 1000, lyder det fra noteinformanten.

ROSKILDE

roskildemarineforening.dk

SKAGEN

skagenmarineforening.dk

SKIVE

skive-marineforening.dk

SKÆLSKØR

www.marineforeningen4230.dk

▲ Medens vandbeplantningen i Randers Fjord glider forbi, har fotografen fået passagerens opmærksomhed under fjordturen om bord på "Lillebjørn". (Foto: John Pedersen.)

▲ Der hygges i Ringkøbing/Hvides Sande Marineforening spritnye lokaler på havnen i Hvide Sande. (Foto: Jørgen Enevoldsen.)

▲ Arne Lund er regerende fregatkaptajn 2025 i Svendborg Marineforening. (Foto Jim Møllerup)

SVENDBORG

svendborgmarineforening.dk

Omkring 70 medlemmer og ledsagere deltog i Sct. Hansfesten i Marine-stuen. Festen foregik med lækker mad fra Bregninge Mølle, fint anrettet af kabyspersonalet. Under spisningen og ved den senere dans på dækket, underholdt Preben Glue. Efter spisningen blev bålet på P-pladsen tændt, og viceborgmester John Arly Henriksen holdt båltalen. Det oplyser Jim Møllerup. ►

Han fortæller også, at den årlige sejltur i juli med "Caroline S" og "Viking" gik til Ærøskøbing. Her havde medlemmer af Ærøskøbing Marineforening sørget for en lækker frokost tinden svendborgenserne igen forlagde til Svendborg.

Årets fregatskydning blev afviklet i Skyttehuset i Christiansminde, hvor man startede med et veldækket morgenbord. På skud nummer 156 lykkedes det for Arne Lund, at ramme krudtkammeret, og dermed blive årets fregatkaptajn. Dameskydningen blev vundet af Charlotte Lindharth. Dagen sluttede med spisning og præmieuddeling i Marinestuen.

STEVNS

stevns-marineforening.dk

Afdelingens nye noteinformant afdelingssekretær Jørgen Christoffersen oplyser, at Stevns Marineforening under 4. maj højtidelighederne sammen med Hjemmeværnsskole Stevns deltog i gudstjenesten, samlingen på Hjemmeværnsgården samt kranselægning ved fire mindesten i lokalområdet.

Afdelingen var også med som udstiller ved eventen St. Heddinge By Day, samt ved kranselægningen under mindehøjtideligheden Valdemarsdag for "Stevnsboernes deltagelse i de sønderjyske krige". Der blev efterfølgende afholdt en kort orientering om Forsvarets aktuelle situation af Hans Peter Michaelsen, uafhængig forsvarsanalytiker kendt fra medierne for sin viden om forsvaret og de forsvarspolitiske sager, der præger verden lige nu.

▲ Medlemmerne i Stevns Marineforening har indkøbt et flot sæt promoveringsværktøj til brug ved relevant events. Her i forbindelse med afdelingen 97 års jubilæum. (Foto: Preben Skov)

▲ Fri smørrebrødsbuffet samt nogle genstande skabte den 23. august en lystig stemning i Struer Marineforening marinestue. (Foto: Mads Lund)

Stevns Marineforenings 97-års fødselsdag blev markeret med gratis sildebord for afdelingens medlemmer med deltager. - Der blev rejst et stort telt på museets grund til de 32 deltagere. Græsplænen var slået, solen skinnede og selv om det blæste, mødte alle op med godt humør, og fik fødselsdagsfesten til at blive en rigtig god oplevelse, siger Jørgen Christoffersen.

Traditionen omkring markeringen af Slaget i Køge Bugt den 1. juli 1677 blev også gentaget i år. Fem medlemmer stillede med flag, flagbære og flaggast ved monumentet på Køge Havn over den dansk-norske admiral Niels Juel og den dansk-norske søhelt kommandør Ivar Huitfeldt. Her blev der lagt krans af Køge Kommunes borgmester Marie Stærke, næstkommanderende NIELS JUEL orlogskaptajn Tor Jalk Jensen samt Køge Marineforening ved Æresmedlem i Danmarks Marineforening John Engskov. Arrangementet blev afrundet med frokost i Marinehuset i Køge.

STRUER

Danmarks Marineforenings repræsentant i Limfjordens vestlige hjørne, Struer Marineforening, har skiftet lidt ud i bestyrelsen. Det betyder, at ny afdelingsformand er Jes Lund, afdelingsnæstformand er Mikkel Lund medens tidligere afdelingsformand Mads Lund er menigt bestyrelsesmedlem. Baggrunden for den nye bestyrelsessammensætning er, at der i foråret var vanskeligheder med at finde frivillige til disse poster.

Den nye bestyrelse har lagt an til forbedrende tiltag for medlemmerne. Dels på grund af en relativ sund økonomi, men i højere grad også et ønske om, at pengene skal ud til medlemmerne at arbejde, siger Mads Lund, der også gør opmærksom på, at Struer Marineforening i 2026 kan fejre afdelingens 10 års "genopstandelse". - Ud over årets fem faste arrangementer, vil vi hen over året være vært ved tilsvarende antal uformelle lørdage. I skrivende stund eksempelvis den 23. august hvor der var gratis smørrebrød med et par genstande til. Stemningen var god og deltagerantallet på 27 ud af i alt ca.100 medlemmer inklusive støttemedlemmer, viser en interesse for disse hyggemøder. Der blev fortalt historier med stor iver og indlevelse. For nogle blev dagen lidt længere netop denne sommerdag, afslører Mads Lund.

SØNDERBORG

soenderborgmarineforening.dk

Medio juli gik årets sommerudflugt til det smukke Assens, og i det mest fantastiske vejr man kunne ønske sig. Det oplyser afdelingsformand Poul-Arne Hvid Callesen. - Målet i Assens var Willemoesgården, et lille charmerende museum som retter sig mod hele familien, også børn og unge. Her fortælles historien om den unge sølieutenant Peter Willemoes, som kæmpede tappert, både under Slaget på Reden i 1801, og senere hen ved Sjællands Odde, hvor han mistede livet i kamp mod Engelskmanden, den 22. marts 1808, kun 24 år gammel. En sand dansk søhelt, som senere har lagt navn til adskillige skibe og en skibsklasse. Efter besøget på Willemoesgården gik turen videre til Assens Marineforening, som på trods af ferielukning beværtede os fyresteligt, siger afdelingsformanden.

THYBORØN

Facebook: *thyboronmarineforening*

VEJLE

Britt Andersen og gemalen Henrik Abild fra Horsens Marineforening var i weekenden uge 29 en smut forbi Vejle Havn for at tjekke starten på

sejlevenen Fyn Rundt for bevaringsværdige sejskibe. Vejle var ifølge Fyn Rundt hjemmesiden valgt som starthavn på grund af, at den jagtbygget slettopskonnert "Martha" blev bygget på Lindtners Skibsværft i Vejle i 1899 og søsat i 1900 og dermed 125 års jubilær. Ifølge arrangørerne deltog 55 enheder i den maritime event, hvilket er tæt på deltagerrekord. Afdelingsformand Hans Randeris Nielsen Vejle Marineforening oplyser, at det faktisk var planen at lave en lille promovringstiltag. — Men den endelige udmelding om hvornår skibene ville ankomme til Vejle, kom så u-betids, at vi ikke havde mulighed for at deltage, siger han.

VIBORG

Den ene af Danmarks Marineforenings to indlands ikke havnebylokalafdelinger, Viborg Marineforening, bød den 9. august 2025 medlemmer med ledsagere til vinsmagning i marinestuen. Med Lars Røgild fra det lokale vinforretning Alliancevin fik deltagerne en faglig opdatering på hvordan de tre vintyper, Rose-, Hvid- og Rødvin blev produceret. — Det var en god og lærerig oplevelse med mange faglige anekdoter, siger afdelingssekretær Henning Jensen.

VORDINGBORG

vordingborgmarineforening.dk

ÆRØSKØBING

aeroeskoebing-marineforening.dk

AABENRAA

aabenraa-marineforening.dk

AALBORG

aalborg-marineforening.dk

Ifølge Solveig Teigen har på det seneste været flere dejlige arrangementer i Aalborg Marineforening. - Vi lancerede et nyt forsøg med "Torsdags Matine" den 24. juni. Det blev et tilløbsstykke. Vi havde hyret en af Aalborgs friskeste sangerinder, Maibrit Post, og hun underholdt i flere timer de mange fremmødte med dejlig musik og sang.

I kølvandet på vores succes fra sidste år holdt vi 9. August "Åbent Hus og Loppemarked". Samme dag festede vore naboer Springeren og Fjordbyen også, så der var glæde og leben i hele havneområdet. Der var virkelig mange besøgende til arrangementet, og kræmmerne meldte om god handel. Samtidig havde vi den store glæde at have besøg af vores venner fra Skagen Marineforening. De mødte op 41 mænd og kvinder og var med til at gøre dagen festlig, lyder der fra en glad noteinformant.

Den 16. august stod den på Fregatskydning samt en kort sejltur på Limfjorden. Dagsevenen startede med at Aalborg Kanonlaug, afgav salut over havnen. De 60 deltagere inklusive medlemskollegaer fra Nibe Marineforening dystede efterfølgende intens inden det stod klar, at afdelingens fregatkaptajn anno 2025 blev Gunnar Tvorup, som dermed afløste Trolle Henriksen på posten.

AARHUS

aarhusmarineforening.dk

Den 4. juli 2025 deltog en delegation fra Aarhus Marineforening ved mindearrangementet og kranselægning i Danske Soldaters Mindelund i Rindsholm Viborg.

▲ "Martha" er ship-shap velholdt og klar til Fyn Rundt 2025. (Foto: Britt Andersen)

▲ Gunnar Tvorup har netop modtaget fregatkaptajns kæden af Trolle Henriksen der var regerende fregatkaptajn i Aalborg Marineforening 2024/2025. (Foto: Solveig Teigen)

▲ Anders Godtfred-Rasmussen har her fanget sine 14 medlemskollegaer fra Aarhus Marineforening inden receptionen på fregatten ESBERN SNARE. (Foto: Anders Godtfred-Rasmussen)

Den 8. august anduede Aarhus Kommunes adoptions skib, fregatten ESBERN SNARE, havnen i den østjyske havneby. Ifølge Søren Holck deltog 15 medlemmer fra afdelingen i receptionen, der i anledningen af besøget blev afholdt på skibet.

For at være forberedt så optimal som muligt på den stundende Kor & Band Event 2025 i Randers, er der i skrivende stund fokus på sangtræningen i afdelingens sangkor.

Skyttelavet:

Skytterne er gået i gang med diverse træningsskydninger. Der skydes hver 14. dag, og alle skytter træner flittigt. Der er nu kommet elektronisk aflæsning af skiver på skydebanen. Det gør det mere præcist af aflæse skiverne, lyder det fra Søren Holck.

Fra lokalafdeling til velfungerende bakke

Som skrevet flere steder i denne udgave, har Danmarks Marineforening (DMF) genopfundet foreningsledelsesredskabet "bakke". Tidligere var oprettelse af DMF bakker en prøveklud for, om et lokalsamfund kunne bære en fuld autonom lokalafdeling under den landsdækkende organisation. Med de gode tiltag mellem DMF afdelingerne i Kongens Lyngby, København og Bornholm vender pilen den anden vej. Bakkekonstruktionen redder nu lokalafdelinger fra en total nedlukning, som vi på det seneste har set i Skanderborg, Langeland, Padborg/Gråsten og Ishøj.

Som reklame for konstruktionen tjekker vi, hvordan det er gået i Bornholm Marineforening. - Vores nu afdøde formand Carsten Kofod, var ankermand for bakkekonstruktionen. I stedet for lukning lykkedes det efter hårde forhandlinger fra Carstens side, at få os ind som bakke i København Marineforening, siger ordfører for Bornholm Marineforenings bakkeforretningsudvalg, Heinz Ole Karlshøj-Nielsen.

Per Vilstrup mener, at når han som distriktsformand og lokalformand ser, at en mindre afdeling er lukningstruet, er det de større afdelingers pligt at hjælpe. - Vi har typisk flere muskler i vores lokale interne organisation, og at have en

bakke med i afdelingen, er win/win for alle parter. Det giver værdi for den store afdeling ved at flere bliver naturlige deltagere i vores aktiviteter.

Landsformand Steen Engstrøm er også happy med den nye udvikling. - Jeg har talt meget om Fremtidens Marineforening og det at være relevant i tiden, hvor en flig af dette emne sidste år blev forsøgt italesat på Sendemandsmødet i Faaborg i form af den brændende platform, Tema 2038. En statistisk forudsigelse om DMFs tilstand i 2038, hvor der kun vil være knap 5.000 medlemmer og ca. 60 % af afdelingerne vil være lukket eller lukningstruede. I lyset af Tema 2038 er det allerede i dag blevet aktuelt at se en bakkeløsning som en midlertidig foranstaltning for de mindre afdelinger, der ikke længere er i stand til at opretholde en egen bestyrelse. Dette kan typisk være fordi medlemmerne har nået en levealder, hvor de ikke længere ser sig i stand til at løfte ansvaret og ej heller i tide har sikret sig, at yngre kræfter kan tage over. I denne situation er bakkeløsningen netop den rigtige konstruktion hvor en nærliggende anden afdeling, påtager sig bestyrelsesansvaret efter en nærmere indgået aftale, så medlemmerne kan fortsætte i egne vante omgivelser og samtidig bevare afdelingens navn.